

WYDANIE IV/2023

e-PORADNIK

Powiat świdnicki

WWW.POMOCPRAWNA.OIC.LUBLIN.PL

WWW.OIC.LUBLIN.PL

WWW.POWIATSWIDNIK.PL

*poradnik przygotowany w ramach zadania
publicznego realizowanego
w formie powierzenia zadania przez
Zarząd Powiatu Świdnickiego*

MINISTERSTWO
SPRAWIEDLIWOŚCI

www.ms.gov.pl

Polska Fundacja Ośrodków
Wspomagania Rozwoju Gospodarczego
„OIC Poland” w Lublinie

Publikacja bezpłatna.

E-Poradnik przygotowany w ramach umowy zawartej z POWIATEM ŚWIDNICKIM - dnia 30.12.2022r. o powierzenie realizacji zadania zleconego z zakresu administracji rządowej w części dotyczącej prowadzenia punktów nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej w powiecie świdnickim w 2023r.

Realizator Zadania i Wydawca :

Polska Fundacja Ośrodków Wspomagania Rozwoju Gospodarczego "OIC Poland" z siedzibą w Lublinie

ul. Gospodarcza 26

20-213 Lublin

tel.: (81) 710-46-30

fax: (81) 746-13-24

e-mail: sekretariat@oic.lublin.pl

<http://www.oic.lublin.pl>

Polska Fundacja Ośrodków
Wspomagania Rozwoju Gospodarczego
„OIC Poland” w Lublinie

Autor artykułów:

Dorota Ulikowska – Prawnik/Mediator

Zofia Ignatiuk - Kuźma – Radca Prawny/Doradca Obywatelski/Mediator

LUBLIN, GRUDZIEŃ 2023

Spis artykułów

1. Kwestia przyszłej władzy rodzicielskiej w przypadku rozvodu lub separacji rodziców	3
2. Monitorowanie pracowników z wykorzystaniem kamery nakłada na pracodawcę szereg ograniczeń	8
3. Paragonofaktura - czyli faktura uproszczona jako paragon, a może paragon jako faktura uproszczona.....	12
4. Szczególne rodzaje umowy sprzedaży.....	16
5. Fundusz Wsparcia Kredytobiorców – alternatywa dla wakacji kredytowych ?	21
6. Fundacja rodzinna jako forma działalności i ochrony majątku firmy rodzinnej.....	25
7. Dopłaty do wypoczynku dzieci	28
8. Czym jest Outsourcing.....	31
9. Czym jest intercyza	34
10. Mediacja jako alternatywna forma rozwiązywania sporów.....	38
11. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji i Rada Mediów Narodowych – opis instytucji	43
12. Groźby karalne.....	45

1. Kwestia przyszłej władzy rodzicielskiej w przypadku rozwodu lub separacji rodziców

Sąd w Polsce wydając orzeczenie o rozwodzie, separacji lub o unieważnieniu małżeństwa ma obowiązek rozstrzygnąć o władzy rodzicielskiej nad dzieckiem, chyba że w odniesieniu do władzy rodzicielskiej w danym przypadku nie ma jurysdykcji. Rozstrzygając o władzy rodzicielskiej sąd może uwzględnić pisemne porozumienie małżonków o sposobie wykonywania władzy rodzicielskiej, jeżeli jest ono zgodne z dobrem dziecka.

Rozwód lub separacja rodziców a opieka nad dzieckiem

Zgodnie z Kodeksem rodzinnym i opiekuńczym (dalej jako: KRO) władza rodzicielska przysługuje obojgu rodzicom. Gdy sąd orzeka o rozwodzie, separacji lub o unieważnieniu małżeństwa ma obowiązek rozstrzygnąć też o władzy rodzicielskiej nad dzieckiem. W przypadku braku porozumienia rodziców, ale przede wszystkim uwzględniając prawo dziecka do bycia wychowanym przez oboje rodziców, sąd może powierzyć wykonywanie władzy rodzicielskiej obojgu rodzicom lub jednemu z nich. To najczęstsze rozwiązania podejmowane przez sądy, ale nie jedyne.

Sąd rozstrzyga o wspólnym wykonywaniu władzy rodzicielskiej

Jeżeli pomiędzy rodzicami jest porozumienie w tej sprawie, a także gdy rodzice potrafią rozdzielić między siebie obowiązki i dbać wspólnie o dobro swojego dziecka.

Rodzice mają te same prawa i obowiązki

Sąd powierza wykonywanie władzy rodzicielskiej jednemu z rodziców

Jednocześnie ogranicza władzę rodzicielską drugiego rodzica do określonych obowiązków oraz uprawnień w stosunku do osoby dziecka. Sąd pozostawia prawo decydowania o niektórych istotnych sprawach dziecka, np. wybór szkoły, itp.

Oprac. własne: Dorota Ulikowska

Aby Sąd zdecydował się na powierzenie wykonywania **władzy rodzicielskiej obojgu rodzicom**, muszą oni przedstawić **wspólne porozumienie wychowawcze**, które zawierać będzie zestaw wszelkich praw i obowiązków względem dziecka oraz sposobu wykonywania władzy rodzicielskiej. Istotnymi kwestiami są m.in.: podział opieki w konkretnych miesiącach lub porach roku, wydatki, związane z kosztem utrzymania dziecka, sposób podejmowania decyzji na temat przyszłości dziecka i wszelkich ważnych wydarzeń w jego życiu, a także zasady komunikowania się z nim. Powierzenie rodzicom wspólnego wykonywania władzy rodzicielskiej oznacza, że mogą i muszą oni wykonywać te same prawa i obowiązki względem dziecka. Oznacza to m.in., że o istotnych sprawach dotyczących

dziecka rodzice będą musieli rozstrzygać wspólnie, a w braku porozumienia między nimi, rozstrzygnie sąd opiekuńczy.

Jeśli z kolei **rodzice nie potrafią uzgodnić kwestii powierzenia rodzicielstwa** i nie są tym samym w stanie stworzyć wspólnego porozumienia wychowawczego, wówczas Sąd musi zdecydować, któremu z nich powierzyć opiekę, a któremu ją ograniczyć. Pod uwagę brane są przeróżne zagadnienia, ale najważniejszym z nich jest szeroko rozumiane dobro dziecka. Wykonywanie władzy rodzicielskiej powierzane jest zazwyczaj temu rodzicowi, który stworzy dziecku najlepsze warunki rozwojowe i materialne. Drugi rodzic traci wtedy niektóre przywileje, co Sąd określa bardzo dokładnie podczas wydawania wyroku.

WAŻNE

Powierzenie wykonywania władzy rodzicielskiej po rozwodzie jednemu z rodziców nie należy mylić z ograniczeniem władzy rodzicielskiej, które występuje w przypadku wyraźnego zagrożenia względem praw dziecka.

Jeżeli wymaga tego dobro dziecka, sąd opiekuńczy może zmienić orzeczenie o władzy rodzicielskiej i sposobie jej wykonywania zawarte w wyroku orzekającym rozwód, separację, itp. (art. 106 KRO).

Porozumienie w sprawie władzy rodzicielskiej

Ustawa nie precyzuje formy w jakiej ma być zawarte porozumienie rodzicielskie. Należy zaznaczyć, że porozumienie rodziców co do sposobu wykonywania władzy rodzicielskiej nie wywołuje skutków prawnych, a jedynie może stanowić podstawę orzeczenia sądowego w tym zakresie.

Rodzice mogą skorzystać z pomocy mediatora.

Porozumienie w sprawie władzy rodzicielskiej może zostać zawarte w drodze mediacji. Porozumienie przybiera wówczas formę pisemną, podpisują je oboje rodzice i mediator. Aby zyskać moc prawnie wiążącą ugoda musi zostać jednak zatwierdzona przez sąd. Mediację prowadzi się na podstawie umowy o mediację albo postanowienia sądu kierującego rodziców do mediacji. Umowa może być zawarta także przez wyrażenie przez rodzica zgody na mediację, gdy drugi rodzic złożył wniosek o jej przeprowadzenie.

WAŻNE

Ugoda zawarta przed mediatorem ma moc prawną ugody sądowej dopiero po jej zatwierdzeniu przez sąd.

Decyzje sądu w sprawach dotyczących dziecka

Rodzice mogą zwrócić się do sądu opiekuńczego w różnych sprawach dotyczących ich władzy rodzicielskiej nad dzieckiem, np.:

- określenie sposobu wykonywania władzy rodzicielskiej oraz o ustalenie miejsca pobytu dziecka i ustalenie kontaktów z dzieckiem, gdy rodzice żyją w rozłączeniu
- rozstrzygnięcie sporu dotyczącego istotnych spraw dziecka, gdy rodzice nie mogą dojść do porozumienia co do sposobu ich załatwienia, np. ustalenia miejsca zamieszkania dziecka, wyboru szkoły, wyboru imienia i nazwiska, decyzji o leczeniu, wyjazdu za granicę, itp.
- przy czynnościach prawnych między dzieckiem a rodzicem, w sprawach przekraczających zwykły zarząd majątkiem dziecka

Władza rodzicielska powierzona jednemu z rodziców

Gdy sąd powierzy wykonywanie **władzy rodzicielskiej jednemu tylko rodzicowi** może on bez konsultacji i uzgodnienia z drugim rodzicem, samodzielnie decydować we wszystkich sprawach dotyczących dziecka. Przy czym przy czynnościach prawnych przekraczających zakres zwykłego zarządu majątkiem dziecka konieczna będzie uprzednia zgoda sądu opiekuńczego.

Pozbawienie rodzica władzy rodzicielskiej przez sąd opiekuńczy może nastąpić w przypadku, gdy władza rodzicielska nie może być wykonywana z powodu trwałej przeszkody, jeżeli rodzic nadużywa władzy rodzicielskiej lub w sposób rażący zaniedbuje swoje obowiązki względem dziecka.

Wniosek w sprawie władzy rodzicielskiej

Sprawy z zakresu władzy rodzicielskiej należą do właściwości sądów rejonowych, wydziałów rodzinnych i nieletnich (zwanych sądem opiekuńczym), właściwych ze względu na miejsce zamieszkania dziecka. W przypadku braku miejsca zamieszkania - właściwy jest sąd rejonowy dla Miasta Stołecznego Warszawy.

Do wniosku należy dołączyć akt urodzenia dziecka, akt małżeństwa rodziców (gdy są małżeństwem), inne dokumenty przemawiające za wnioskiem np. zaświadczenia lekarskie, zaświadczenia szkolne, opinie pedagogiczne oraz odpisy wcześniejszych orzeczeń innych sądów dotyczących władzy rodzicielskiej.

Sprawy z zakresu władzy rodzicielskiej są rozpoznawane w tzw. trybie nieprocesowym, mniej formalnym niż tryb procesowy.

Ponadto, na żądanie uczestnika postępowania, sąd opiekuńczy może udzielić zabezpieczenia w taki sposób, jaki stosownie do okoliczności uzna za odpowiedni. Decyzje w tym zakresie są skuteczne i wykonalne z chwilą ich wydania.

WAŻNE

Od orzeczeń kończących postępowanie w zakresie władzy rodzicielskiej, wydanych przez sąd rejonowy, apelacja przysługuje do sądu okręgowego.
Od orzeczeń odnośnie władzy rodzicielskiej wydanych przez sąd okręgowy w sprawach o rozwód, separację lub unieważnienie małżeństwa, przysługuje apelacja do sądu apelacyjnego.

Zwolnienie z kosztów sądowych

Uczestnicy postępowania w sprawie z zakresu władzy rodzicielskiej ponoszą opłaty i pokrywają wydatki, jakie wynikają z przepisów ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (dalej jako: UKSC).

Jednak zgodnie z art. 102 ust.1 UKSC uczestnik postępowania sądowego może domagać się **zwolnienia przez sąd od kosztów sądowych**, gdy złoży oświadczenie, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku dla utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny.

Do wniosku o zwolnienie od obowiązku poniesienia kosztów sądowych powinno być dołączone oświadczenie obejmujące szczegółowe dane o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania osoby domagającej się zwolnienia od kosztów.

Sąd może zwolnić uczestnika postępowania od kosztów sądowych w części, jeżeli uczestnik postępowania jest w stanie ponieść tylko część tych kosztów (art. 101 ust.1 UKSC).

Udział kuratora sądowego w sprawie o wydanie dziecka

Rodzic lub inna osoba uprawniona do odebrania dziecka, w razie niewykonania orzeczenia sądu nakazującego powrót dziecka, powinna złożyć w sądzie, który wydał orzeczenie, wniosek o zlecenie kuratorowi sądowemu **przymusowego odebrania dziecka**.

Jeżeli miejsce pobytu osoby podlegającej władzy rodzicielskiej nie jest znane, sąd przeprowadzi stosowne dochodzenie w celu ustalenia jej miejsca pobytu. Zlecenie wydaje kuratorowi sąd w formie postanowienia, które może być wydane na posiedzeniu niejawnym. Postanowienie to jest niezaskarżalne. Kurator wyznacza termin odebrania i zawiadamia o nim osobę uprawnioną.

WAŻNE

**Kurator sądowy może odebrać dziecko od każdej osoby, u której się znajduje.
Do przeprowadzenia tej czynności kurator może zwrócić się o pomoc
do funkcjonariuszy Policji, psychologów, pracowników socjalnych, itp.**

Naruszenie postanowienia o kontaktach z dzieckiem

W przypadku naruszenia postanowienia sądu o kontaktach z dzieckiem **sąd opiekuńczy** działając na wniosek osoby uprawnionej do kontaktu z dzieckiem **może zagrozić** osobie, pod której pieczę dziecko pozostaje, a która nie wykonuje obowiązków wynikających z orzeczenia lub ugody w przedmiocie kontaktów z dzieckiem, **nakazaniem zapłaty** na rzecz osoby uprawnionej oznaczonej sumy pieniężnej za każde naruszenie obowiązku.

W przypadku, kiedy osoba uprawniona do kontaktu z dzieckiem albo osoba, której kontaktu zakazano, narusza obowiązki wynikające z orzeczenia, sąd opiekuńczy może zagrozić tej osobie nakazaniem zapłaty oznaczonej sumy pieniężnej na rzecz osoby, pod której pieczę dziecko pozostaje.

Jeżeli osoba, której sąd opiekuńczy zagroził nakazaniem zapłaty sumy pieniężnej **nadal nie wypełnia swojego obowiązku**, sąd opiekuńczy nakazuje jej zapłatę należnej sumy pieniężnej ustalając jej wysokość stosownie do liczby naruszeń.

Do wniosku, o którym mowa powyżej, należy dołączyć odpis wykonanego orzeczenia lub ugody
w przedmiocie kontaktów z dzieckiem.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1359)

Autor: Dorota Ulikowska – Prawnik/Mediator

2. Monitorowanie pracowników z wykorzystaniem kamery nakłada na pracodawcę szereg ograniczeń

Kwestie naszego bezpieczeństwa, szeroko rozumiane, są obecnie bardzo ważne. Kradzieże, włamania, pobicia i wiele innych przestępstw znajduje swój finał w sądzie dzięki dowodom w postaci nagrania z zająścia. Wymusza to na wielu podmiotach ochronę swojego dobytku w postaci monitoringu. Podobnie pracodawca może zamontować kamery i prowadzić monitoring pracowników w zakładzie pracy. Nie ma jednak pełnej swobody i dowolności. Musi bezwzględnie przestrzegać zasad oraz dopilnować szeregu formalności.

Monitoring w zakładzie pracy

W kodeksie pracy (dalej jako: KP) ustawodawca uregulował kwestię monitoringu w zakładzie pracy (art. 22² KP). Jeżeli jest to niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa pracowników lub ochrony mienia lub kontroli produkcji lub zachowania w tajemnicy informacji, których ujawnienie mogłoby narazić pracodawcę na szkodę, pracodawca może wprowadzić szczególny nadzór nad terenem zakładu pracy lub terenem wokół zakładu pracy w postaci środków technicznych umożliwiających rejestrację obrazu (monitoring).

WAŻNE

Monitoring na terenie zakładu pracy i wokół niego może zostać powieszony tylko ze ściśle określonych powodów.

Monitoring pracowników musi być niezbędny dla zapewnienia (min. jedna przesłanka):

- bezpieczeństwa pracowników
- ochrony mienia
- kontroli produkcji
- zachowania w tajemnicy informacji, których ujawnienie mogłoby narazić pracodawcę na szkodę

Zastosowanie monitoringu musi być niezbędne dla osiągnięcia tych celów i jest możliwe tylko w powyższych przypadkach. Nie można go więc wprowadzić w innych celach, np. w celu kontroli czasu przyścia pracowników do pracy, czy godzin wyjścia z zakładu.

Po pierwsze - Informacja o monitoringu

Pracodawca powinien poinformować swoich pracowników i wszystkie inne osoby, które potencjalnie mogą zostać objęte monitoringiem, o tym, że monitoring jest stosowany i jaki obszar jest nim objęty. **Powinien dopełnić także obowiązków, m.in. podać:**

- swoją nazwę i adres

- obszar (zakres) oraz cel monitorowania
- sposób zastosowania monitoringu
- okres przetwarzania danych – ma istotne znaczenie dla dochodzenia roszczeń
- wskazać ewentualnych odbiorców danych

WAŻNE

**Pracownicy muszą mieć świadomość, że w miejscu,
w którym się znajdują, wprowadzono monitoring.**

Nie można nagrywać pracowników “z ukrycia”, nawet gdy kamery są zainstalowane na korytarzach albo przed wejściem do zakładu pracy (na portierni). Pracownicy o monitoringu muszą zostać poinformowani wcześniej. Miejsca objęte zasięgiem kamer należy też oznaczyć.

WAŻNE

**Monitorowany obszar powinien zostać ograniczony do niezbędnego zasięgu, aby
przetwarzać dane, które są niezbędne do realizacji celu, w jakim został zastosowany.**

Każdy nowy pracownik, jeśli w zakładzie działa już monitoring, przed dopuszczeniem do pracy, musi być **poinformowany na piśmie o:**

- celach monitoringu
- zakresie monitoringu
- sposobie zastosowania monitoringu

Jeśli w zakładzie pracy, gdzie są zatrudnieni pracownicy, został zamontowany monitoring, wówczas przed jego uruchomieniem trzeba powiadomić o nim pracowników.

Powiadomienie pracowników o zamontowaniu monitoringu odbywa się w sposób przyjęty u danego pracodawcy, ale nie później niż dwa tygodnie przed uruchomieniem kamer. Pracodawca może wypełnić ten obowiązek na różne sposoby, np. przez rozesłanie wiadomości na skrzynki e-mail pracowników, wywieszenie informacji na tablicy ogłoszeń w zakładzie pracy.

Po drugie - Oznaczenia pomieszczeń z monitoringiem

Pomieszczenia objęte monitoringiem muszą zostać w sposób **widoczny i czytelny oznaczone**. Należy to zrobić za pomocą odpowiednich znaków lub ogłoszeń dźwiękowych. Powinny się one pojawić najpóźniej na jeden dzień przed uruchomieniem monitoringu.

Nie jest wystarczająca ogólna informacja, że teren zakładu pracy jest objęty monitoringiem. Pracownicy powinni wiedzieć, **które konkretnie pomieszczenia są pod okiem kamer**.

WAŻNE

**Pracodawca oznacza pomieszczenia i teren monitorowany w sposób
widoczny i czytelny, za pomocą odpowiednich znaków lub ogłoszeń
dźwiękowych, nie później niż jeden dzień przed jego uruchomieniem.**

Po trzecie - Rozmieszczenie kamer

Monitoring pracowników nie może odbywać się we wszystkich pomieszczeniach. Kodeks pracy wymienia **następujące pomieszczenia, w których co do zasady kamer montować NIE wolno**:

- pomieszczenia sanitarne
- szatnie
- stołówki
- palarnie
- pomieszczenia udostępniane zakładowej organizacji związkowej

W drodze wyjątku pracodawca może zamontować kamery w powyższych pomieszczeniach, ale wtedy **muszą być spełnione następujące warunki** (łącznie):

- kamery ww. pomieszczeniach są niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa pracowników lub ochrony mienia lub kontroli produkcji lub zachowania w tajemnicy informacji, których ujawnienie mogłoby narazić pracodawcę na szkodę
- nie naruszy to godności oraz innych dóbr osobistych pracownika
- nie naruszy to zasady wolności i niezależności związków zawodowych

WAŻNE

Pracodawca musi zadbać żeby monitoringiem nie naruszyć godności i dóbr osobistych pracowników oraz zasady wolności i niezależności zw. zawodowych.

W Kodeksie pracy wskazano na zastosowanie w monitoringu takich technik, które uniemożliwiają rozpoznanie przebywających w tych pomieszczeniach osób. Trzeba mieć jednak świadomość tego, że instalowanie kamer w powyższych pomieszczeniach powinno być absolutnym wyjątkiem. W razie kontroli czy sporu z pracownikami to pracodawca będzie musiał udowodnić, że umieszczenie kamer w powyższych pomieszczeniach było niezbędne.

Szczególnie duże ryzyko naruszenia godności i dóbr osobistych pracowników pojawi się w przypadku kamer zainstalowanych w pomieszczeniach sanitarnych, np. łazienka, toaleta, szatnia.

WAŻNE

Monitoring wizyjny nie może nagrywać dźwięku.

Stosowanie kamer rejestrujących również dźwięk może, w przypadkach nieuregulowanych przepisami prawa, zostać uznane za naruszenie prywatności oraz za nadmiarową formę przetwarzania danych, a co za tym idzie wiązać się z odpowiedzialnością nie tylko administracyjną i cywilną ale również karną.

Po czwarte - Przechowywanie nagrania

Pracodawca może przechowywać nagrania z obrazem pracowników **nie dłużej niż przez trzy miesiące od dnia nagrania**. Obecnie zdecydowana większość kamer działa w technologii cyfrowej. Obraz zapisywany jest na dysku. Rejestrator obrazu ustawia się w ten sposób, aby na dysku po trzech miesiącach zapisywał się nowy obraz, tym samym kasując wcześniejsze nagrania.

Jeśli **nagrania obrazu stanowią dowód** w prowadzonym na podstawie prawa postępowaniu, to termin ich przechowywania się przedłuża – do czasu prawomocnego zakończenia tego postępowania.

To samo dotyczy przypadku, gdy nagrania nie są jeszcze dowodem w postępowaniu, ale pracodawca powziął wiadomość, że mogą one stanowić dowód przestępstwa lub wykroczenia. Dzięki temu nie musi ich kasować.

WAŻNE

W momencie nagrywania obrazu, obejmującego wizerunek pracowników, dochodzi do przetwarzania danych osobowych.

Po piąte - Prowadzenie dokumentacji

Pracodawca stosujący monitoring pracowników musi pamiętać o tym, że kwestie związane z monitoringiem trzeba wpisać do:

- układu zbiorowego pracy - jeśli pracodawca jest nim objęty
- regulaminu pracy - jeśli ma obowiązek ustalić regulamin pracy
- obwieszczeniu - jeśli nie ma układu zbiorowego ani regulaminu pracy

Dokumentacja związana z monitoringiem musi zawierać trzy rzeczy:

- **cele monitoringu**
 - cele określa Kodeks pracy, nie można więc wpisać innych celów
 - celami mogą być wyłącznie zapewnienie bezpieczeństwa pracowników, ochrona mienia, kontrola produkcji lub zachowanie w tajemnicy informacji, których ujawnienie mogłoby narazić pracodawcę na szkodę
- **zakres monitoringu**
 - może to być np. monitoring wizyjny, na którym może zostać utrwalony wizerunek pracowników
- **sposób zastosowania monitoringu** – czyli jakie obszary są objęte monitoringiem

Podstawa prawna:

- *Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz. U. 2019 poz. 1781)*
- *Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1465)*
- *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/6791, o ochronie danych (RODO) obowiązujące w Unii Europejskiej (UE) reguluje przetwarzanie przez osoby fizyczne, przedsiębiorstwa lub organizacje danych osobowych dotyczących osób fizycznych w UE.*

Autor: Dorota Ulikowska – Prawnik/Mediator

3. Paragonofaktura - czyli faktura uproszczona jako paragon, a może paragon jako faktura uproszczona

W czasie zakupów interesuje nas przede wszystkim towar, jego jakość i cena. Natomiast o dokumencie potwierdzającym zakup danej rzeczy myślimy tylko wtedy, gdy kupiony przedmiot jest mechaniczny (bardziej wadliwy) albo ma wyższą cenę. Przy zapłacie słyszymy nieraz pytanie sprzedawcy: paragon, czy faktura? W niektórych sytuacjach paragon może zastąpić fakturę i stać się podstawą ujęcia wydatku w kosztach podatkowych. Jednak aby to było możliwe musi on posiadać określone dane.

Faktura uproszczona

Zgodnie z art. 106e ust. 5 pkt. 3 ustawy o VAT w przypadku, gdy kwota należności ogółem nie przekracza kwoty 450 zł albo 100 euro, podatnik może wystawić **fakturę uproszczoną**. Co ważne, może ona nie zawierać danych dotyczących nabywcy oraz innych danych pod warunkiem, że zawiera dane pozwalające określić kwotę podatku dla poszczególnych stawek.

Faktura uproszczona MUSI zawierać takie dane jak:	data jej wystawienia
	kolejny numer nadany w ramach jednej lub więcej serii, który w sposób jednoznaczny identyfikuje fakturę
	numer, za pomocą którego podatnik jest zidentyfikowany dla podatku
	numer, za pomocą którego nabywca towarów lub usług jest zidentyfikowany dla podatku lub podatku VAT, pod którym otrzymał on towary lub usługi
	data dokonania lub zakończenia dostawy towarów lub wykonania usługi, jeżeli została określona i różni się od daty wystawienia faktury
	nazwa (rodzaj) towaru lub usługi
	kwoty wszelkich opustów lub obniżek cen, w tym także w formie rabatu z tytułu wcześniejszej zapłaty, jeżeli nie zostały one uwzględnione w cenie jednostkowej netto
	kwotę należności ogółem

Oprac. własne: Dorota Ulikowska

Przepisy pozwalają wystawiać faktury tylko do paragonów, na których znajduje się NIP nabywcy. Jednak nie zawsze konieczne jest, aby sprzedawca wystawiał fakturę do paragonu fiskalnego. Czasami sam paragon zawierający NIP nabywcy spełniający określone warunki uznawany jest za fakturę pozwalającą odliczyć podatek VAT przez nabywcę. Jeżeli w takiej okoliczności zostałaby wystawiona faktura, to po stronie sprzedawcy mógłby wystąpić obowiązek podwójnego opodatkowania danej transakcji.

**Faktura
uproszczona
NIE MUSI
zawierać:**

imienia i nazwiska lub nazwy podatnika i nabywcy towarów lub usług
adresów nabywcy (podatnika)
miary i ilości (liczby) dostarczonych towarów lub zakresu wykonanych usług
ceny jednostkowej towaru lub usługi bez kwoty podatku (ceny jednostkowej netto)
wartości dostarczonych towarów lub wykonanych usług, objętych transakcją, bez kwoty podatku (wartości sprzedaży netto)
stawki podatku
sumy wartości sprzedaży netto, z podziałem na sprzedaż objętą poszczególnymi stawkami podatku i sprzedaż zwolnioną od podatku
kwoty podatku od sumy wartości sprzedaży netto, z podziałem na kwoty dotyczące poszczególnych stawek podatku

Oprac. własne: Dorota Ulikowska

NIP na paragonie

Z reguły **paragon fiskalny** jest dokumentem wystawianym i przekazywanym w ręce odbiorców towarów lub usług będących osobami prywatnymi nieprowadzącymi działalności gospodarczej. Taka transakcja, której potwierdzeniem jest wydruk paragonu z kasy fiskalnej może być również potwierdzona fakturą. Jak wskazuje art. 106b ust. 3 ustawy o VAT klient ma prawo wystosować do sprzedawcy **żądanie o wystawienie faktury do paragonu** w terminie 3 miesięcy liczonych od końca miesiąca, w którym został mu dostarczony towar lub została wykonana usługa bądź sprzedawca otrzymał całość lub część zapłaty. W tej sytuacji sprzedawca ma obowiązek wystawić fakturę do paragonu w terminie 15 dni od dnia zgłoszenia żądania pod warunkiem, że klient zażądał faktury po upływie miesiąca, w którym został dostarczony towar lub była wykonana usługa bądź sprzedawca otrzymał całość lub część zapłaty. W przypadku, kiedy żądanie nastąpiło przed upływem miesiąca, to sprzedawca powinien wystawić fakturę w terminie do 15 dnia kolejnego miesiąca.

Od 1 stycznia 2020 roku, jak stanowi art. 106b ust. 5 ustawy o VAT sprzedawca, pomimo iż nabywca zażąda wystawienia faktury do paragonu nie może spełnić prośby klienta, jeżeli paragon nie będzie zawierał numeru NIP nabywcy. W przypadku, kiedy kupującym jest przedsiębiorca, który chce otrzymać fakturę, to powinien poinformować o tym sprzedawcę już w momencie zakupu i podać mu NIP swojej działalności, który z kolei sprzedawca powinien umieścić na paragonie. Tylko w takiej sytuacji będzie możliwe wystawienie faktury VAT do paragonu fiskalnego.

Paragon fiskalny jako faktura uproszczona

W celu weryfikacji, czy paragon fiskalny można potraktować jako fakturę uproszczoną, w pierwszej kolejności należy wymienić dane paragonu. Dzięki temu możliwe jest porównanie, czy tego rodzaju dokument zawiera niezbędne dane do uznania go za fakturę uproszczoną.

Rozporządzenie w sprawie kas rejestrujących, definiuje elementy, jakie powinny znaleźć się na paragonie fiskalnym.

Zgodnie z przepisami paragon fiskalny powinien zawierać co najmniej:

- imię i nazwisko lub nazwę podatnika, adres punktu sprzedaży, a w przypadku sprzedaży prowadzonej w miejscach niestałych - adres siedziby lub miejsca zamieszkania podatnika
- numer identyfikacji podatkowej (NIP) podatnika
- numer kolejny wydruku
- datę oraz godzinę i minutę sprzedaży
- oznaczenie "PARAGON FISKALNY"
- nazwę towaru lub usługi pozwalającą na jednoznaczną ich identyfikację
- cenę jednostkową towaru lub usługi
- ilość i wartość sumaryczną sprzedaży danego towaru lub usługi z oznaczeniem literowym przypisanej stawki podatku
- wartość opustów, obniżek lub narzutów, o ile występują
- wartość sprzedaży brutto i wysokość podatku według poszczególnych stawek podatku z oznaczeniem literowym po uwzględnieniu opustów, obniżek lub narzutów
- wartość sprzedaży zwolnionej od podatku z oznaczeniem literowym
- łączną wysokość podatku
- łączną wartość sprzedaży brutto
- oznaczenie waluty, w której jest zapisywana sprzedaż, przynajmniej przy łącznej wartości sprzedaży brutto
- kolejny numer paragonu fiskalnego
- numer kasy i oznaczenie kasjera - przy więcej niż jednym stanowisku kasowym
- numer identyfikacji podatkowej (NIP) nabywcy - na żądanie nabywcy
- logo fiskalne i numer unikatowy

Analizując dane, które muszą znaleźć się na paragonach i fakturach uproszczonych, należy dojść do wniosku, że jeśli nabywca zażyczy sobie, aby zamieścić na paragonie jego NIP, a wartość zakupów nie przekroczy 100 euro (albo 450 zł), wtedy dokument ten może być traktowany jako faktura uproszczona.

WAŻNE

Księgowanie faktury uproszczonej przebiega tak jakby była ona zwykłą fakturą

Tak zaksięgowany wydatek zostanie ujęty w rejestrze zakupów VAT (w przypadku czynnych podatników VAT którzy mają prawo do odliczenia podatku VAT) oraz jako koszt uzyskania przychodów w Księdze Przychodów i Rozchodów.

Paragon, czy faktura – oto jest pytanie

Paragon fiskalny mający wartość niższą od 450 zł lub 100 euro zawierający NIP nabywcy z automatu traktowany jest jak faktura uproszczona, do którego nie wystawia się innego dodatkowego dokumentu.

Ministerstwo Finansów objaśnia

W przypadku dokumentowania sprzedaży na kwotę nieprzekraczającą 450 zł (lub 100 euro) paragonem fiskalnym zawierającym numer NIP nabywcy, który stanowi w istocie fakturę uproszczoną, nie wystawia się z tytułu tej sprzedaży dla nabywcy kolejnej faktury. W takim przypadku sprzedawca musi odmówić kupującemu wystawienia faktury standardowej. Jedna sprzedaż nie może bowiem być dokumentowana dwoma fakturami (fakturą uproszczoną - paragonem z NIP, oraz fakturą standardową).

W związku z powyższym, jeżeli paragon fiskalny będzie spełniał definicję faktury uproszczonej to nie ma potrzeby wystawiania faktury do paragonu, ponieważ na podstawie takiego dokumentu nabywca ma prawo odliczyć podatek VAT naliczony. Jeżeli do paragonu fiskalnego uznanego za fakturę uproszczoną zostałaby wystawiona faktura VAT to w takiej sytuacji mogłoby dojść po stronie sprzedawcy do podwójnego opodatkowania transakcji na gruncie podatku VAT na podstawie wystawionej faktury uproszczonej oraz na podstawie faktury wystawionej do paragonu.

WAŻNE

Jeżeli sprzedaż dotyczy przedsiębiorcy, to w momencie sprzedaży powinien on poinformować sprzedawcę, że robi zakupy firmowe. W związku z tym powinien podać sprzedawcy numer NIP. Paragon fiskalny z NIP-em nabywcy do kwoty 450 zł (100 euro) traktowany jest jak faktura uproszczona. Można od niego odliczyć podatek VAT naliczony. Do takiego paragonu nie wystawia się faktury, ponieważ w tej sytuacji mogłoby dojść do podwójnego opodatkowania danej transakcji.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (t.j. Dz.U. 2023 poz. 1570 ze zm.)

Autor: Dorota Ulikowska – Prawnik/Mediator

4. Szczególne rodzaje umowy sprzedaży

Wydawać by się mogło, że o sprzedaży wiemy dużo. Przecież codziennie dokonujemy wiele takich transakcji, więc w sytuacji nabycia towaru nic nie jest w stanie nas zaskoczyć. Wybieramy towar, którego potrzebujemy i płacimy za niego umówioną cenę. Tak to wygląda zazwyczaj. Ustawodawca, przewidując różne interesy stron umowy, dał im możliwość zawarcia kontraktu odmiennie od typowej umowy sprzedaży, przewidując jej różne odmiany uregulowane w Kodeksie cywilnym oraz Ustawie o prawach konsumenta.

Umowa sprzedaży - przypomnienie

Jest najpowszechniejszą umową określoną w Kodeksie cywilnym (dalej jako: KC). Na jej podstawie sprzedawca zobowiązuje się do przeniesienia własności rzeczy na kupującego i wydania mu tej rzeczy. Z kolei nabywca zobowiązuje się do uiszczenia należności (ceny) i odebrania rzeczy. Umowa sprzedaży zwykle nie potrzebuje formy szczególnej, wystarczy pisemna forma zwykła. W drobnych sprawach życia codziennego nie ma konieczności zawierania pisemnej umowy np. przy zakupach spożywczych.

Postanowienia istotne przedmiotowo (*essentialia negotii*), czyli elementy konstrukcyjne niezbędne do zakwalifikowania konkretnej umowy, jako umowy sprzedaży to:

- określenie stron (sprzedawca – kupujący)
- określenie przedmiotu świadczeń stron (przedmiot sprzedaży)
- określenie ceny

Poza elementami koniecznymi umowa sprzedaży może zawierać inne elementy, uznane przez strony za ważne i niezbędne. Takimi elementami mogą być m.in:

- informacje o zaliczkach lub zadatkach
- miejsce przekazania rzeczy / sposób dostawy / termin odbioru rzeczy
- warunki, np. wejścia w życie/ rozwiązania umowy
- kary umowne

Sprzedawca ma dwa podstawowe obowiązki:

- obowiązek przeniesienia własności sprzedawanej rzeczy na kupującego
- obowiązek wydania rzeczy kupującemu

Przepisy prawa również na kupującego nałożyły pewne obowiązki:

- obowiązek zapłaty ceny w gotówce lub równowartości gotówki
- obowiązek odebrania kupionej rzeczy

Szczególne rodzaje sprzedaży

Kodeks cywilny wyróżnia szczególne rodzaje sprzedaży, które mogą być zawierane między sprzedawcą a kupującym, w tym sprzedaż na raty, sprzedaż na próbę, albo z zastrzeżeniem zbadania rzeczy, sprzedaż z zastrzeżeniem własności rzeczy sprzedanej, sprzedaż z prawem odkupu oraz sprzedaż z prawem pierwokupu.

Z punktu widzenia sposobu zawierania umów sprzedaży, jak i stron umowy, wyróżnić należy ponadto inne rodzaje umów odnoszących się do również umów sprzedaży, tj. umowy zawierane poza lokalem przedsiębiorstwa oraz umowy zawierane na odległość.

Szczególne rodzaje sprzedaży w Kodeksie cywilnym

- ☐ sprzedaż na raty
- ☐ sprzedaż na próbę
- ☐ sprzedaż z zastrzeżeniem
własności rzeczy sprzedanej
- ☐ sprzedaż z prawem odkupu
- ☐ sprzedaż z prawem pierwokupu

Szczególne rodzaje sprzedaży z punktu widzenia sposobu zawierania umów

- ☐ Umowy zawierane na odległość
- ☐ Umowy zawierane poza lokalem
przedsiębiorstwa

Oprac. własne: Dorota Ulikowska

Sprzedaż na raty

Sprzedaż na raty określona jest w Kodeksie cywilnym (art. 583 – 588). Polega na tym, że w tej czynności **biorą udział dwie strony**:

1. **Sprzedawca**, który w zakresie swojego przedsiębiorstwa wydaje rzecz ruchomą kupującemu za cenę płatną w określonych ratach oraz
2. **Kupujący**, który otrzymuje przedmiot umowy przed całkowitym zapłaceniem ceny.

Należy pamiętać, że nie każda umowa, w której określono płatność w ratach jest sprzedażą na raty, np. zakup rzeczy od sprzedawcy w sklepie z wykorzystaniem umowy kredytu lub pożyczki z banku, która następnie jest spłacana przez kupującego w ratach do banku, czyli w tym wypadku mamy do czynienia z trzema podmiotami: Sprzedawcą, Kupującym i Bankiem.

Podstawowe cechy sprzedaży na raty to:

- sprzedawcą musi być profesjonalista (osoba zawodowo trudniąca się sprzedażą), kupującym zaś - osoba fizyczna
- profesjonalista musi zawrzeć umowę w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa
- przedmiotem sprzedaży może być wyłącznie rzecz ruchoma
- świadczenie umowne kupującego powinno być rozłożone w czasie, czyli cena jest płatna w ratach
- świadczenie umowne sprzedawcy, a mianowicie wydanie rzeczy powinno być spełnione przed całkowitym spełnieniem świadczenia wzajemnego kupującego

Sprzedaż na próbę – czyli zbadanie rzeczy

Sprzedaż na próbę albo z zastrzeżeniem zbadania rzeczy przez kupującego poczytuje się w razie wątpliwości za zawartą pod warunkiem zawieszającym, że kupujący uzna przedmiot sprzedaży za dobry. W braku oznaczenia w umowie terminu próby lub zbadania rzeczy sprzedawca może wyznaczyć kupującemu odpowiedni termin. Jeżeli kupujący rzecz odebrał i nie złożył oświadczenia przed upływem terminu umówionego przez strony lub wyznaczonego przez sprzedawcę, uważa się, że uznał przedmiot sprzedaży za dobry (art. 592 KC).

WAŻNE

Sprzedaż na próbę jest to umowa dogodna dla obu stron umowy.

Dla kupującego, ponieważ zmniejsza ryzyko pozostania z towarem zbędnym.

Dla sprzedawcy, ponieważ zwiększa szansę na pozyskiwanie klientów i zbyt towarów.

Sprzedaż z możliwością wymiany zakupionego towaru na inny towar na życzenie kupującego albo sprzedaż z zastrzeżeniem dla kupującego prawa odstąpienia od umowy w określonym terminie nie może być utożsamiana ze sprzedażą na próbę.

Zastrzeżenie własności rzeczy sprzedanej

Strony mogą zamieścić w umowie sprzedaży **zastrzeżenie własności** sprzedanego przedmiotu na rzecz sprzedawcy, aż **do chwili zapłaty ceny** w całości przez kupującego. Skutkiem takiego zastrzeżenia kupujący otrzymuje rzecz od sprzedawcy, jest w jej posiadaniu i może z niej korzystać, ale nie staje się automatycznie właścicielem rzeczy, gdyż prawo własności do przedmiotu umowy nabędzie dopiero z chwilą całkowitej zapłaty ceny.

WAŻNE

**Ten sposób zawarcia umowy traktuje się jako zabezpieczenie
wierzytelności sprzedawcy o zapłatę ceny.**

Sprzedaż z prawem odkupu

Do umowy sprzedaży strony mogą wprowadzić postanowienie, że sprzedawca ma uprawnienie odkupienia od kupującego przedmiotu sprzedaży, **aby stać się ponownie jego właścicielem** (dochodzi wówczas do powstania prawa akcesoryjnego). Zastrzeżenie prawa odkupu może pełnić funkcję zabezpieczającą, jednakże wiąże się z pewnym ryzykiem dla sprzedawcy, ponieważ - jako skuteczne tylko między stronami - nie pozbawia kupującego możliwości wykonywania wszelkich praw właściciela, które mu w pełni przysługują, w tym np. sprzedaży rzeczy osobie trzeciej z pominięciem poprzednika.

WAŻNE

Prawo odkupu jest uprawnieniem osobistym sprzedawcy i niepodzielnym. Sprzedawca nie może żądać, aby w razie wykonania uprawnienia kupujący przeniósł na niego własność części rzeczy lub udziału w prawie własności, gdyż przedmiotem umowy z prawem odkupu pozostaje rzecz sprzedawana jako całość.

Sprzedaż z prawem pierwokupu

Prawo pierwokupu, ogranicza uprawnionego (właściciela) co do swobody rozporządzania przedmiotem sprzedaży. Prawo pierwokupu może wynikać bądź z przepisu prawa (ustawowe prawo pierwokupu), bądź z czynności prawnej (umowne prawo pierwokupu może zostać zastrzeżone np. w umowie sprzedaży, darowizny, dzierżawy, najmu). Prawo pierwokupu nie może być zastrzeżone na wypadek innej umowy niż sprzedaż (np. umowy darowizny przy czym może mieć w niej swe źródło). Prawo pierwokupu stanowi zastrzeżenie uprawnienia pierwszeństwa przy kupnie oznaczonej rzeczy w razie, gdyby rzecz ta była komukolwiek sprzedawana.

WAŻNE

Obowiązek respektowania uprawnienia poprzedniego właściciela rzeczy do jego prawa pierwokupu spoczywa na sprzedawcy rzeczy (aktualny właściciel)

Umowy zawierane poza lokalem przedsiębiorstwa

Umowa zawarta poza lokalem przedsiębiorstwa oznacza umowę zawartą pomiędzy konsumentem a przedsiębiorcą:

- zawartą przy jednoczesnej fizycznej obecności przedsiębiorcy i konsumenta, w miejscu, które nie jest lokalem przedsiębiorstwa (np. w domu konsumenta, na prezentacji organizowanej w hotelu, itp.)
- zawartą w lokalu przedsiębiorstwa lub przy pomocy jakichkolwiek środków porozumiewania się na odległość bezpośrednio po tym, jak osobiście i indywidualnie nawiązano kontakt z konsumentem w miejscu, które nie jest lokalem przedsiębiorstwa (np. zaproszenie konsumenta z ulicy na pokaz w lokalu przedsiębiorstwa)
- zawartą podczas wycieczki zorganizowanej przez przedsiębiorcę, której celem lub skutkiem jest promocja oraz sprzedaż towarów i usług konsumentowi

Jako lokal przedsiębiorstwa należy rozumieć:

- miejsce prowadzenia działalności, będące nieruchomością albo częścią nieruchomości, w której przedsiębiorca prowadzi działalność na stałe
- miejsce prowadzenia działalności będące rzeczą ruchomą, w którym przedsiębiorca prowadzi działalność zwyczajowo albo na stałe

WAŻNE

Lokalem przedsiębiorstwa jest zarówno standardowy sklep, jak i stanowisko na targu, jarmarku, kiermaszu czy na oznakowanym bazarze.

Umowy zawierane na odległość

W myśl ustawowych definicji umowa zawierana na odległość to taka, która jest **zawierana bez jednoczesnej fizycznej obecności obu stron**. Przykładem tego rodzaju umów są umowy zawierane z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość: telefon, wizjofon, poczta elektroniczna, telefaks, czy też przy użyciu innego środka komunikacji elektronicznej, jak również komunikatory (np. WhatsApp), czy nawet esemesy. Pod warunkiem, że wszystkie one mają na celu złożenie przez sprzedawcę propozycji zawarcia umowy, które wymagają uprzedniej zgody konsumenta.

Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. 2023, poz. 1610 ze zm.)
- Ustawa z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta (t.j. Dz.U. 2020 poz. 287ze zm.)

Autor: Dorota Ulikowska – Prawnik/Mediator

5. Fundusz Wsparcia Kredytobiorców – alternatywa dla wakacji kredytowych ?

W ciągu ostatniego 1,5 roku bardzo dużą popularność zyskały wakacje kredytowe, z których w 2022 i 2023 r. skorzystało bardzo wielu kredytobiorców mieszkaniowych/hipotecyjnych. Natomiast projektowane zmiany dotyczące wakacji kredytowych od 1 stycznia 2024 r. prawdopodobnie znacznie ograniczą możliwość skorzystania z tej formy wsparcia.

W tym miejscu należy wskazać, że od 2015 r. istnieje Fundusz Wsparcia Kredytobiorców. Jest to mechanizm, który został wprowadzony ustawą z dnia 9 października 2015 r. o wsparciu kredytobiorców, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy i znajdują się w trudnej sytuacji finansowej.

W niniejszym artykule zostaną przedstawione podstawowe informacje o tym mechanizmie pomocy.

Na czym polega wsparcie ?

Z Funduszu można uzyskać zwrotne wsparcie finansowe na pokrycie rat kredytu (przez maksymalnie 36 miesięcy) lub zwrotną pożyczkę na pokrycie pozostałej po sprzedaży kredytowanej nieruchomości części zadłużenia (maksymalnie 72 tys. zł).

Wsparcie:

- 1) wypłacane jest na okres nie dłuższy niż 36 miesięcy,
- 2) jego kwota ustalana jest indywidualnie w zależności od wysokości miesięcznej raty kredytu mieszkaniowego, lecz nie może być wyższa niż 2 tys. zł miesięcznie,
- 3) polega na przekazywaniu bankowi, który udzielił kredytu mieszkaniowego kwoty przeznaczonej na spłatę zobowiązań kredytobiorcy,
- 4) okres jego przekazywania może być krótszy, jeżeli przed terminem 36 miesięcy wystąpią przesłanki wykluczające otrzymywanie wsparcia (np. kredytobiorca znalazł zatrudnienie, a posiadanie statusu osoby bezrobotnej było warunkiem otrzymania wsparcia).

Kto może skorzystać z Funduszu Wsparcia Kredytobiorców (FWK) ?

Wsparcie lub pożyczka na spłatę zadłużenia mogą być przyznane, jeżeli:

- 1) w dniu złożenia wniosku o wsparcie lub pożyczkę na spłatę zadłużenia co najmniej jeden z kredytobiorców posiada status bezrobotnego, lub
- 2) wartość wskaźnika RdD (wskaźnik RdD - stosunek wydatków kredytobiorcy związanych z obsługą miesięcznej raty kapitałowej i odsetkowej kredytu mieszkaniowego do miesięcznego dochodu gospodarstwa domowego kredytobiorcy) przekracza 50%, lub
- 3) miesięczny dochód gospodarstwa domowego pomniejszony o miesięczne koszty obsługi kredytu mieszkaniowego nie przekracza:

- a) w przypadku gospodarstwa domowego jednoosobowego - dwukrotności kwoty wskazanej w art. 8 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zwaloryzowanej zgodnie z przepisami tej ustawy,
- b) w przypadku gospodarstwa domowego wieloosobowego - iloczynu dwukrotności kwoty wskazanej w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zwaloryzowanej zgodnie z przepisami tej ustawy, i liczby członków gospodarstwa domowego kredytobiorcy.

Kiedy wsparcie nie zostanie przyznane ?

Wsparcie lub pożyczka na spłatę zadłużenia nie mogą być przyznane, jeżeli utrata zatrudnienia przez co najmniej jednego z kredytobiorców nastąpiła w wyniku rozwiązania umowy o pracę za wypowiedzeniem przez kredytobiorcę lub rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika w trybie art. 52 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy.

Wsparcie nie może być przyznane, jeżeli jeden z kredytobiorców uzyskał wsparcie na zasadach określonych w ustawie, chyba że wsparcie nie jest już udzielane, a okres udzielonego wsparcia nie przekroczył 35 miesięcy. W takim przypadku łączny okres wsparcia przyznanego kredytobiorcom na spłatę kredytu mieszkaniowego nie może przekroczyć 36 miesięcy.

Wsparcie lub pożyczka na spłatę zadłużenia nie mogą być przyznane, jeżeli umowa kredytu mieszkaniowego została wypowiedziana przed złożeniem wniosku o udzielenie wsparcia w ramach FWK.

Wsparcie nie może być przyznane za okres, w którym co najmniej jednemu z kredytobiorców przysługuje świadczenie z tytułu utraty pracy wynikające z zawartej umowy ubezpieczenia spłaty kredytu, gwarantującej wypłatę świadczenia na wypadek utraty pracy.

Wsparcie lub pożyczka na spłatę zadłużenia nie mogą być także przyznane, jeżeli kredytobiorca w chwili złożenia wniosku o udzielenie wsparcia:

- 1) jest właścicielem innego lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego lub był nim w okresie 6 miesięcy przed złożeniem wniosku;
- 2) posiada inne spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego w spółdzielni mieszkaniowej lub posiadał takie prawo w okresie 6 miesięcy przed złożeniem wniosku;
- 3) posiada inne roszczenie o przeniesienie na niego prawa własności lokalu mieszkalnego, domu jednorodzinnego, spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego w spółdzielni mieszkaniowej lub posiadał takie roszczenie w okresie 6 miesięcy przed złożeniem wniosku.

Jak ubiegać się o wsparcie ?

Aby ubiegać się o wsparcie, konieczne jest złożenie wniosku przez kredytobiorcę o udzielenie pomocy z Funduszu Wsparcia Kredytobiorców składa się bezpośrednio w banku, który udzielił kredytu mieszkaniowego.

Wniosek powinien zawierać:

- 1) imię i nazwisko, adres miejsca zamieszkania, numer PESEL, o ile został nadany, numer dowodu osobistego albo rodzaj i numer innego dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz numer identyfikacyjny umowy kredytowej kredytobiorcy,
- 2) oświadczenie pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń, o:
 - a) istnieniu okoliczności stanowiących podstawę przyznania wsparcia lub udzielenia pożyczki na spłatę zadłużenia, w tym wskazuje, która z przesłanek, o których mowa w art. 3 ust. 1, stanowi podstawę do ubiegania się o wsparcie lub pożyczkę na spłatę zadłużenia,
 - b) warunkach wszystkich umów ubezpieczenia, na podstawie których przysługuje mu świadczenie z tytułu utraty pracy, w tym o terminie, w którym upływa okres wypłaty świadczeń z tytułu tych umów - w przypadku gdy zawarł umowę ubezpieczenia spłaty kredytu, gwarantującego wypłatę świadczenia na wypadek utraty pracy,
 - c) wartości wskaźnika RdD za miesiąc poprzedzający miesiąc złożenia wniosku – w przypadku gdy kredytobiorca ubiega się o wsparcie lub pożyczkę na spłatę zadłużenia na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 2,
 - d) dochodzie gospodarstwa domowego i liczbie członków gospodarstwa domowego kredytobiorcy - w przypadku gdy kredytobiorca ubiega się o wsparcie lub pożyczkę na spłatę zadłużenia na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 3;
- 3) w przypadku ubiegania się o przyznanie pożyczki na spłatę zadłużenia – kredytobiorca podaje informacje dotyczące sprzedaży kredytowanej nieruchomości i składa, pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia, oświadczenie, że nabywcą tej nieruchomości nie jest członek rodziny w rozumieniu przepisu art. 5 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, osoba pozostająca we wspólnym gospodarstwie domowym ani osoba będąca z nim w bliskim stosunku w rozumieniu przepisu art. 527 § 3 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny oraz załącza do wniosku dokumenty dotyczące sprzedaży kredytowanej nieruchomości.

Obowiązki kredytobiorcy

Na kredytobiorcy, któremu zostało przyznane wsparcie ciąży szereg obowiązków, m. in. konieczność poinformowania banku o:

- 1) sprzedaży przedmiotu kredytowania,
- 2) zwiększeniu miesięcznych dochodów lub obniżeniu miesięcznej raty prowadzących do niespełnienia przesłanki udzielenia wsparcia tj., gdy wskaźnik RdD (stosunek wydatków kredytobiorcy związanych z obsługą miesięcznej raty kapitałowo-odsetkowej kredytu mieszkaniowego do miesięcznego dochodu gospodarstwa domowego kredytobiorcy) nie przekracza 50 proc. - w przypadku gdy wsparcie zostało przyznane na podstawie tej przesłanki,
- 3) podjęciu czynności egzekucyjnych z przedmiotu kredytowania,
- 4) utracie statusu bezrobotnego – w przypadku, gdy wsparcie zostało przyznane na podstawie tej przesłanki.

- 5) zwiększeniu miesięcznych dochodów bądź zmniejszeniu liczby członków gospodarstwa domowego kredytobiorcy, prowadzących do niespełnienia dochodowej przesłanki udzielenia wsparcia - w przypadku, gdy wsparcie zostało przyznane na podstawie tej przesłanki

Zwrot wsparcia lub pożyczki

Wsparcie uzyskane z FWK co do zasady nie jest bezzwrotne. Zwrot wsparcia lub pożyczki rozpoczyna się po upływie 2 lat od wypłaty ostatniej raty wsparcia lub pożyczki. Spłata udzielonego wsparcia dokonywana jest w 144 równych i nieoprocentowanych ratach. W przypadku spłaty stu rat bez opóźnienia, pozostałą część przyznanego wsparcia/pożyczki umarza się. Informacje o harmonogramie spłat, wysokości rat oraz o numerze rachunku, na który należy przekazywać spłacane wsparcie, kredytobiorcy przekazuje bank, który udzielił kredytu.

Autor: Zofia Ignatiuk - Kuźma – Radca Prawny/Doradca Obywatelski/Mediator

6. Fundacja rodzinna jako forma działalności i ochrony majątku firmy rodzinnej

W 2023 r. w polskim porządku prawnym pojawiła się nowa forma prowadzenia działalności w formie fundacji rodzinnej. Fundacja rodzinna ma na celu gromadzenie majątku i jego ochronę przy jednoczesnym przekazywaniu go z pokolenia na pokolenie.

Ustawodawca, w uzasadnieniu do projektu ustawy o fundacji rodzinnej, wskazał na potrzebę zachowania charakteru rodzinnego przedsiębiorstw rodzinnych, prowadzonych w ramach celów fundacji oraz zabezpieczenia majątku rodziny. Podkreślono, że fundacja rodzinna ma na celu wzmocnienie narzędzi prawnych dotyczących sukcesji poprzez gromadzenie rodzinnego majątku, zatrzymywanie go w kraju na przestrzeni wielu pokoleń oraz zapewnienie ciągłości działalności biznesowej.

Kto może prowadzić fundację rodzinną ?

Fundacja rodzinna dedykowana jest dla osób fizycznych, które chcą zabezpieczyć na przyszłość swoje aktywa majątkowe. Ma ona sprawić, aby firma trwała przez pokolenia, a jej majątek pozostawał w rękach rodziny czy też osób najbliższych dla fundatora. Majątek ten podlega dalszemu zarządowi zgodnie z wolą fundatora wyrażoną w statucie fundacji, a także innych dokumentach. Fundator może przy tym zapewnić kontynuację wartości, które wyznaje, a także sposobu prowadzenia firmy i ścieżek rozwoju, zgodnie z jego przekonaniem, co chciałby, aby kontynuowane było przez kolejne pokolenia.

Powstanie fundacji rodzinnej

W celu powstania fundacji rodzinnej wymagane są następujące czynności:

- a) Złożenie oświadczenia o ustanowieniu fundacji rodzinnej w akcie założycielskim lub w testamencie.
- b) Ustalenie statutu.
- c) Sporządzenie spisu mienia.
- d) Ustanowienie organów fundacji rodzinnej, które są wymagane przez ustawę lub statut.
- e) Wpłacenie funduszu założycielskiego przed wpisaniem do rejestru fundacji rodzinnych w przypadku ustanowienia fundacji rodzinnej w akcie założycielskim lub wpłacenie funduszu założycielskiego w terminie dwóch lat od dnia wpisania fundacji rodzinnej do rejestru fundacji rodzinnych w przypadku ustanowienia fundacji rodzinnej w testamencie.
- f) Wpis do rejestru fundacji rodzinnych. - Dodatkowo, akt założycielski i testament, powinny być sporządzone w formie aktu notarialnego.

Minimalna wartość majątku, który zostanie wniesiony do fundacji rodzinnej, musi wynosić 100.000,00 zł, dlatego fundację rodzinną — jako sposób na udaną sukcesję — powinni rozważyć

przede wszystkim właściciele firm rodzinnych o statusie dużych i średnich przedsiębiorstw lub właściciele majątku prywatnego o znaczącej wartości.

Nie sposób jednoznacznie odpowiedzieć na pytanie czy fundacja rodzinna jest rozwiązaniem opłacalnym, czy też nie. Kwestia ta powinna zostać przeanalizowana niezależnie dla każdego stanu faktycznego.

Zalety fundacji rodzinnej

Niewątpliwymi zaletami prowadzenia działalności w formie fundacji rodzinnej są:

- 1) zabezpieczenie procesu sukcesji na pokolenia;
- 2) zachowanie rodzinnego charakteru firmy;
- 3) zabezpieczenie przed podziałem udziałów bądź akcji pomiędzy wszystkich spadkobierców;
- 4) możliwość przyjęcia jasno określonych zasad w zakresie wypłaty świadczeń.

Dozwolone rodzaje działalności gospodarczej w formie fundacji rodzinnej

Ustawodawca dopuścił możliwość prowadzenia przez fundacje rodzinne następującej działalności:

- 1) zbywanie mienia, o ile mienie to nie zostało nabyte wyłącznie w celu dalszego zbycia;
- 2) najem, dzierżawa lub udostępnianie mienia do korzystania na innej podstawie;
- 3) przystępowanie do spółek handlowych, funduszy inwestycyjnych, spółdzielni oraz podmiotów o podobnym charakterze, mających swoją siedzibę w kraju albo za granicą, a także uczestnictwa w tych spółkach, funduszach, spółdzielniach oraz podmiotach;
- 4) nabywanie i zbywanie papierów wartościowych, instrumentów pochodnych i praw o podobnym charakterze;
- 5) udzielanie pożyczek:
 - a) spółkom kapitałowym, w których fundacja rodzinna posiada udziały albo akcje,
 - b) spółkom osobowym, w których fundacja rodzinna uczestniczy jako wspólnik,
 - c) beneficjentom;
- 6) obrót zagranicznymi środkami płatniczymi należącymi do fundacji rodzinnej w celu dokonywania płatności związanych z działalnością fundacji rodzinnej;
- 7) produkcja przetworzonych w sposób inny niż przemysłowy produktów roślinnych i zwierzęcych, z wyjątkiem przetworzonych produktów roślinnych i zwierzęcych uzyskanych w ramach prowadzonych działów specjalnych produkcji rolnej oraz produktów opodatkowanych podatkiem akcyzowym, o ile ilość produktów roślinnych lub zwierzęcych pochodzących z własnej uprawy, hodowli lub chowu, użytych do produkcji danego produktu stanowi co najmniej 50% tego produktu;
- 8) gospodarka leśna.

Realizując działalność dozwoloną (czyli wynikającą z art. 5 Ustawy) fundacja rodzinna będzie mogła korzystać z preferencji podatkowej – zwolnienia podmiotowego w podatku dochodowym od osób prawnych (CIT).

A co z innymi rodzajami działalności ?

Niejasne pozostają jednak skutki prowadzenia przez fundację rodzinną działalności gospodarczej wykraczającej poza ustanowiony zakres. Ustawa odnosi się w tej kwestii jedynie do skutków podatkowych prowadzenia takiej „niedozwolonej” działalności. Ustawodawca uznał, że w przypadku podjęcia przez fundację rodzinną innej działalności gospodarczej, niż wskazana powyżej, fundacja poniesie z tego tytułu sankcję podatkową. Otóż, w takim wypadku fundacja rodzinna będzie zobowiązana do zastosowania stawki CIT wynoszącej 25% (art. 24r ust. 1 Ustawy o CIT).

Z analizy powyższych przepisów wynika zatem, że ustawodawca nie zakazał fundacjom rodzinnym prowadzenia działalności gospodarczej innej niż wskazana w art. 5 ust. 1 Ustawy o Fundacji Rodzinnej. Fundacja rodzinna musi się jednak liczyć, że prowadząc taką działalność poniesie sankcję w wysokości podwyższonej stawki podatku. Niemniej, opodatkowaniu wyższą stawką CIT będą podlegać wyłącznie przychody z tej pozaustawowej działalności. Sam podatek sankcyjny nie jest zryczałtowany. Oznacza to, że fundacja rodzinna będzie mogła pomniejszać osiągnęte przychody o koszty uzyskania przychodów, ale wyłącznie o te, które proporcjonalnie przypadają na opodatkowaną działalność fundacji.

Odpowiedzialność za zobowiązania

W fundacji rodzinnej prawa i obowiązki fundatora są niezbywalne. Prawa fundatora **nie podlegają zajęciu i nie wchodzą do masy upadłości fundatora**. Menedżer może być jednocześnie np. fundatorem, beneficjentem fundacji (czyli tym, który korzysta z odłożonych w niej zasobów) jak i członkiem zarządu fundacji.

Fundacja ponosi odpowiedzialność za zobowiązania całym swoim majątkiem. Nie ponosi jej fundator ani członkowie zarządu. Mogą oni ponosić odpowiedzialność karną, cywilną oraz solidarną za zaległości podatkowe.

Utworzenie fundacji i wniesienie do niej majątku nie jest jednak sposobem na ucieczkę od **istniejących** zobowiązań wobec kontrahentów. Fundacja rodzinna będzie odpowiedzialna solidarnie z fundatorem za zobowiązania i zaległości podatkowe fundatora **powstałe przed jej utworzeniem**. Odpowiedzialność będzie jednak ograniczona do wysokości wniesionego do fundacji mienia. Za zobowiązania fundatora **powstałe po założeniu fundacji, fundacja nie odpowiada**.

Autor: Zofia Ignatiuk - Kuźma – Radca Prawny/Doradca Obywatelski/Mediator

7. Dopłaty do wypoczynku dzieci

Część pracodawców decyduje się nie tylko na dofinansowanie wypoczynku pracowników, ale także ich rodzin, a konkretnie na dofinansowanie wypoczynku dzieci pracowników. Dofinansowanie może dotyczyć wypoczynku w formie wczasów, kolonii, obozów i zimowisk, w tym również połączonego z nauką pobytu na leczeniu sanatoryjnym, w placówkach leczniczo-sanatoryjnych, rehabilitacyjno-szkoleniowych i leczniczo-opiekuńczych, oraz przejazdów związanych z wypoczynkiem i pobytem na leczeniu. Wsparcie finansowe na ten cel może pochodzić z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych albo ze środków obrotowych pracodawcy.

W przypadku dofinansowania pochodzącego z ZFŚS, regulamin funduszu musi określać szczegółowo warunki i dokumenty niezbędne do przyznania tego świadczenia. Warunki te ustala pracodawca wspólnie ze związkami zawodowymi lub – jeśli w firmie nie ma związków zawodowych – z przedstawicielem załogi. Zawsze jednak wysokość świadczenia musi być uzależniona od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej pracownika. Przy jej ocenie bierze się zwykle pod uwagę wysokość dochodów na jednego członka rodziny.

Charakter prowadzonej działalności, ewentualne ograniczenia

Każda firma – bez względu na wielkość i charakter prowadzonej działalności - może wspierać finansowo wypoczynek swoich pracowników i ich rodzin. Jedynym ograniczeniem są dostępne środki finansowe. W praktyce najczęściej decydują się na ten krok firmy zatrudniające co najmniej 50 pracowników, które są zobowiązane do tworzenia zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

Koszty

Koszty świadczenia dla pracodawcy zależą od wysokości dopłaty oraz liczby objętych nim dzieci pracowników, a także od źródła finansowania. W firmach zatrudniających co najmniej 50 pracowników dopłata do wypoczynku dzieci pochodzi zwykle z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, który tworzy się z corocznego odpisu podatkowego. Koszty wypłaty dofinansowania ograniczają się wtedy do kosztów administracyjnych.

Firmy, które finansują dopłaty do wypoczynku dzieci pracowników ze środków obrotowych nie muszą uzależniać wysokości świadczenia od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej pracownika – wszyscy pracownicy mogą otrzymać świadczenie tej samej wysokości, zaś poniesione przez pracodawcę wydatki mogą być zaliczane do kosztów uzyskania przychodu.

Dopłaty do wypoczynku dzieci korzystają ze zwolnienia od podatku dochodowego od osób fizycznych bez ograniczeń kwotowych jeżeli są finansowane z ZFŚS, natomiast do wysokości 760 zł w przypadku finansowania ze środków obrotowych, pod warunkiem, że wypoczynek miał formę zorganizowaną oraz że dofinansowanie dotyczyło wypoczynku dzieci i młodzieży do lat 18. W przypadku finansowania ze środków obrotowych pracodawca ma obowiązek naliczyć od tej dopłaty składki ZUS.

Zwolnienie przysługuje nie tylko w przypadku wypoczynku organizowanego przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą polegającą na organizowaniu wypoczynku, ale także przez podmioty, u których wynika to ze statutu, np. szkoły, uczniowskie kluby sportowe, kościoły i stowarzyszenia, Związek Harcerstwa Polskiego.

Rekomendacje

Przed podjęciem decyzji o objęciu dofinansowaniem wypoczynku dzieci pracowników pracodawca powinien oszacować koszty, jakie przyjdzie mu ponieść a także zbadać oczekiwania pracowników w tym zakresie. Zasady dofinansowania do wypoczynku dzieci i młodzieży pracodawca powinien ustalić w regulaminie funduszu. W szczególności w porozumieniu ze związkami zawodowymi lub przedstawicielem załogi pracodawca powinien ustalić:

- wiek dzieci i młodzieży, który uprawnia do dofinansowania oraz inne wymagania, które uprawniają do korzystania ze świadczeń np. kontynuowanie nauki, niepełnosprawność, pozostawanie w jednym gospodarstwie domowym z rodzicem będącym pracownikiem zakładu pracy;
- dokumenty, jakie powinien złożyć pracownik ubiegający się o dofinansowanie do wypoczynku dziecka;
- termin składania i rozpatrywania wniosku oraz termin przyznania dofinansowania;
- wysokość dofinansowania (przy zachowaniu kryterium socjalnego, np. dochodu na członka rodziny).

Wniosek o dofinansowanie do ferii 2024 r.

Fundacja „Szansa dla gmin” już od 2008 r. wspomaga finansowo wyjazdy dzieci na wakacje i ferie zimowe. Pod koniec 2023 r. rozpoczyna się nabór wniosków na dofinansowanie w ferie 2024. Można otrzymać 900 zł dopłaty do wypoczynku dziecka. Dopłata jest realizowana ze środków Funduszu Składowego Ubezpieczenia Społecznego Rolników.

Warunki uzyskania dopłaty do ferii

Przyznanie dopłaty jest możliwe przy spełnieniu dwóch warunków:

- dziecko musi być urodzone między 1 stycznia 2008 r. a 31 grudnia 2019 r.
- jedno z rodziców lub opiekunów prawnych dziecka musi być objęte rolniczym systemem ubezpieczenia społecznego KRUS.

Informacja i rekrutacja jest prowadzona poprzez strony internetowe: www.szansadlagmin.pl i www.samoobrona.net.pl. Tam znajdują się formularze do pobrania i telefony do osób które prowadzą rekrutacje w poszczególnych województwach. Warunkiem skorzystania z dofinansowania jest wpłata 200 zł na konto fundacji, która wliczona zostanie w całkowity koszt pobytu dziecka na feriach.

Gdzie może wyjechać dziecko na ferie z dofinansowaniem?

Dofinansowaniem z fundacji objęte są 7-dniowe (6 noclegów) pobyty w czterech miejscach w Polsce:

- Domu Wczasowym Halina w Zakopanem (Podhale)
- Kwaterach Prywatnych A. Sieczka w Poroninie (Podhale)
- Domu Wypoczynkowym PILSKO w Korbielowie (Beskid Żywiecki)
- Ośrodka Wypoczynkowym RANCHO Wołkowyja (Bieszczady/Jezioro Solińskie)

Pobyty dzieci nieobjętych pomocą wynoszą w tych miejscach 1650 zł. Oznacza to, że osoby korzystające z dofinansowania będą miały więc do zapłacenia 750 zł.

Autor: Zofia Ignatiuk - Kuźma – Radca Prawny/Doradca Obywatelski/Mediator

8. Czym jest Outsourcing

Nazwa outsourcing jest skrótem stworzonym z trzech angielskich słów - outside-resource-using, czyli wykorzystywanie źródeł zewnętrznych. W praktyce outsourcing to przejęcie przez specjalistyczną w danej dziedzinie firmę części obowiązków innego podmiotu, na podstawie zawartej wcześniej umowy.

Charakterystyka outsourcingu

Istnieją dwa podstawowe rodzaje outsourcingu – kontraktowy (zewnętrzny) i kapitałowy (wewnętrzny). Można również wyróżnić tzw. outsourcing pracowniczy. W tym przypadku chodzi o „zatrudnienie” pracownika z firmy outsourcingowej lub agencji zatrudnienia, który został oddelegowany do wykonania określonego zadania.

Rynek usług outsourcingowych stale się zmienia i rozwija, dzięki czemu właściciele przedsiębiorstw mogą podejmować różnego rodzaju współpracy, dopasowując ich zakres do własnych potrzeb oraz oczekiwań względem jakości świadczonego wsparcia. Outsourcing jest spotykany najczęściej w takich dziedzinach jak księgowość, audyt, szkolenia, zaopatrzenie, administracja kadrowa czy IT. Oczywiście nie jest to ograniczona lista możliwości, w których taki sposób zarządzania może się sprawdzić.

Zalety i wady outsourcingu

Decyzja o powierzeniu części firmowych działań zewnętrznym podmiotom powinna być poprzedzona dogłębną analizą i wyodrębnieniem zarówno korzyści, jak i zagrożeń dla prowadzonej działalności. Sporo zależy również od rodzaju przedsiębiorstwa, jego wielkości, a także zakresu usług, które mają zostać zlecone odrębnym jednostkom.

Wśród najważniejszych zalet związanych z outsourcingiem zewnętrznym można wymienić m.in.:

1. obniżenie i kontrolowanie kosztów dotyczących określonej usługi lub usług,
2. szeroki dostęp do nowoczesnych technologii oraz wiedzy i doświadczenia ekspertów,
3. maksymalne skupienie się pracowników na głównej działalności przedsiębiorstwa,
4. podwyższenie jakości świadczonych usług (dzięki współpracy ze specjalistami),
5. przeniesienie części odpowiedzialności na zewnętrznego wykonawcę.

Jeśli zaś chodzi o wady tego typu rozwiązania, najczęściej wymienia się:

1. ryzyko podjęcia współpracy z niekompetentnymi partnerami, co negatywnie wpłynie na jakość oferowanych usług oraz markę,

2. nieopłacalność przedsięwzięcia pod względem porównywalnych lub wyższych kosztów realizowanych usług (w porównaniu do wykonywania działań samodzielnie przez zlecniodawcę),
3. narażenie się na dodatkowe koszty związane z odpowiedzialnością za usługi zlecone podwykonawcy (w przypadku niewywiązania się z terminu czy też wykonania prac niskiej jakości),
4. utrata niezależności i kontroli nad ważnymi procesami odbywającymi się w firmie,
5. możliwość wycieku poufnych firmowych danych, co z kolei wiąże się ze skutkami prawnymi i finansowymi.

Jak wdrożyć outsourcing usług

Aby skutecznie wdrożyć outsourcing w małej firmie, należy przede wszystkim:

1. Przeanalizować aktualną sytuację w firmie – zwłaszcza pod kątem czasochłonności i opłacalności poszczególnych procesów.
2. Określić cele i wybrać firmę do współpracy – gdy już wiemy, jakie zadania chcemy oddelegować, wybieramy firmę (lub freelancera) z doświadczeniem i wiedzą w danej gałęzi biznesu. Wyboru dokonujemy w taki sposób, aby oddelegowanie części zadań w firmie sprawiło, że wzrośnie jej wartość rynkowa.
3. Sporządzić odpowiednią umowę – zdecydować jakie obszary objąć umową, a także zadbać o zapis o zachowaniu tajemnic związanych z poufnymi i wrażliwymi informacjami przekazywanymi podwykonawcom.

Różnica między outsourcingiem pracowniczym a umową zlecenie

Umowa zlecenie lub ta o dzieło również opierają się na wykonywaniu danych zadań, które wykonawca zrobi lepiej niż osoba zlecająca. Główna różnica polega tutaj na czasie trwania umowy oraz relacji między obiema stronami. Outsourcing opiera się najczęściej na długotrwałej współpracy. Umowa, czy to zlecenie, czy o dzieło zazwyczaj obejmuje jedynie jakiś wybrany obszar i trwa krótko; często jest jednorazowa. Oprócz tego zmienia się też dynamika między obiema stronami, ponieważ zamiast relacji dostawca-odbiorca, mamy do czynienia z dwoma równoprawnymi podmiotami.

Jakie cechy powinna mieć dobra firma outsourcingowa?

Outsourcing nie zawsze jest tak prostą kwestią, jak może się wydawać. Nie każde przedsiębiorstwo, które zajmuje się danym sektorem, spełni swoje zadania tak, jak powinno, zatem konieczne jest sprawdzenie jakości usług. Jeśli decydujemy się na outsourcing i powierzenie części zadań swojego przedsiębiorstwa firmie zewnętrznej, należy zachować selektywność i upewnić się, że posiada one cechy takie jak:

1. odpowiednio wykwalifikowany personel – należy sprawdzić, jakie uprawnienia mają osoby wykonujące rzecz, którą im zlecamy. Wykonywanie jej przez ludzi bez odpowiedniego doświadczenia może się bowiem źle skończyć – w najlepszym wypadku złym wykonaniem zlecenia, w najgorszym poważnymi wypadkami;
2. doświadczenie – wiadomo, że każdy musi zdobywać gdzieś doświadczenie. Pomimo tego outsourcing polega na realizacji zlecenia przez specjalistów w danym zakresie;

3. pozytywne opinie innych użytkowników – dobra opinia jest najlepszą reklamą, zaś krytyczne uwagi potrafią skutecznie zniechęcić. Warto zatem kierować się głosami innych osób, gdyż najlepiej świadczą one o jakości usług danego przedsiębiorstwa;
4. odpowiedni koszt usług – zbyt niskie ceny w porównaniu z innymi powinny wzbudzić podejrzenia co do jakości usług. Nie trzeba też koniecznie wybierać najdroższych usług, ponieważ nie zawsze cena outsourcingu musi iść w parze z najlepszą jakością. Najlepiej jest zdecydować się na koszt w połowie stawki, gdyż powinien zagwarantować odpowiednie wykonanie powierzonych zadań.

Autor: Zofia Ignatiuk - Kuźma – Radca Prawny/Doradca Obywatelski/Mediator

9. Czym jest intercyza

Intercyza to umowa zawierana między małżonkami lub przyszłymi małżonkami, regulująca kwestie majątkowe i finansowe w przypadku rozpadu związku małżeńskiego. Intercyza może określać m.in. jakie mienie będzie osobistym własnością każdego z małżonków, jakie będą składki na utrzymanie wspólnego gospodarstwa domowego, jakie prawa będą przysługiwać małżonkom w przypadku rozwodu, separacji lub śmierci jednego z małżonków. W Polsce intercyza jest uregulowana przepisami Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.

Czym jest intercyza

Intercyza to potoczna nazwa umowy małżeńskiej majątkowej, która reguluje stosunki majątkowe pomiędzy małżonkami w sposób odmienny od ustawowego ustroju majątkowego. Można spotkać się i z takim rozumieniem pojęcia „intercyza”, w myśl którego jest ono tożsame z rozdzielczością majątkową.

Z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa (wspólność ustawowa) obejmująca przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (majątek wspólny).

Umowa majątkowa małżeńska służy ustanowieniu pomiędzy małżonkami umownego ustroju majątkowego.

Majątek wspólny małżonków

Do majątku wspólnego należą w szczególności:

- pobrane wynagrodzenie za pracę i dochody z innej działalności zarobkowej każdego z małżonków;
- dochody z majątku wspólnego, jak również z majątku osobistego każdego z małżonków;
- środki zgromadzone na rachunku otwartego lub pracowniczego funduszu emerytalnego każdego z małżonków;
- kwoty składek zewidencjonowanych na subkoncie emerytalnym.

Przedmioty majątkowe nieobjęte wspólnością ustawową należą do majątku osobistego każdego z małżonków.

Majątek osobisty małżonków

Do majątku osobistego każdego z małżonków należą:

- przedmioty majątkowe nabyte przed powstaniem wspólności ustawowej;
- przedmioty majątkowe nabyte przez dziedziczenie, zapis lub darowiznę, chyba że spadkodawca lub darczyńca inaczej postanowił;

- prawa majątkowe wynikające ze wspólności łącznej podlegającej odrębnym przepisom;
- przedmioty majątkowe służące wyłącznie do zaspokajania osobistych potrzeb jednego z małżonków;
- prawa niezbywalne, które mogą przysługiwać tylko jednej osobie;
- przedmioty uzyskane z tytułu odszkodowania za uszkodzenie ciała lub wywołanie rozstroju zdrowia albo z tytułu zadośćuczynienia za doznaną krzywdę; nie dotyczy to jednak renty należnej poszkodowanemu małżonkowi z powodu całkowitej lub częściowej utraty zdolności do pracy zarobkowej albo z powodu zwiększenia się jego potrzeb lub zmniejszenia widoków powodzenia na przyszłość;
- wierzytelności z tytułu wynagrodzenia za pracę lub z tytułu innej działalności zarobkowej jednego z małżonków;
- przedmioty majątkowe uzyskane z tytułu nagrody za osobiste osiągnięcia jednego z małżonków;
- prawa autorskie i prawa pokrewne, prawa własności przemysłowej oraz inne prawa twórcy;
- przedmioty majątkowe nabyte w zamian za składniki majątku osobistego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

Forma i termin zawarcia intercyzy

Intercyza jest zawierana przez małżonków w formie aktu notarialnego. Zawierana jest przeważnie przed zawarciem związku małżeńskiego, ale nie ma przeszkód by powstała już w trakcie trwania małżeństwa.

Umowa majątkowa może być w każdej chwili zmieniona lub rozwiązana. Gdy rozwiązanie ma miejsce podczas trwania małżeństwa, powstaje pomiędzy nimi wspólność ustawowa, chyba że zastrzegą to sobie inaczej. Umowa o rozwiązanie umowy majątkowej musi również zachować formę aktu notarialnego.

Rodzaje intercyzy

Umowa małżeńska majątkowa może:

1. rozszerzyć wspólność ustawową
2. ograniczyć wspólność ustawową
3. ustanowić rozdzielność majątkową
4. ustanowić rozdzielność majątkową z wyrównaniem dorobków.

Co może zawierać intercyza?

Intercyza może zawierać różne postanowienia, które regulują kwestie majątkowe i finansowe między małżonkami lub przyszłymi małżonkami. W zasadzie intercyza może obejmować dowolne kwestie majątkowe, jednak najczęściej dotyczą one m.in.:

- Rozdzielności majątkowej - intercyza może określać, które mienie należy do wspólnoty majątkowej małżonków, a które jest własnością osobistą każdego z małżonków.

- Podziału majątku - intercyza może określać sposób podziału majątku w przypadku rozwodu lub separacji.
- Alimentów - intercyza może określać zasady ustalania alimentów na rzecz jednego z małżonków w przypadku rozwodu lub separacji.
- Dziedziczenia - intercyza może określać sposób dziedziczenia majątku w przypadku śmierci jednego z małżonków.
- Praw do majątku - intercyza może określać prawa małżonków do korzystania z poszczególnych składników majątku, np. mieszkań czy samochodów.
- Spłaty długów - intercyza może określać sposób rozliczenia długów małżonków oraz sposób ich spłaty.
- Inwestycji - intercyza może określać, jakie inwestycje mają być dokonywane przez małżonków oraz w jakim zakresie.

Czego nie może zawierać intercyza?

Umowa majątkowa nie można rozszerzyć wspólności na przedmioty majątkowe, które przypadną małżonkowi podczas dziedziczenia, zapisu lub darowizny.

Nie może traktować o prawach majątkowych, które wynikają ze wspólności łącznej, prawach niezbywalnych, które mogą przysługiwać tylko jednej osobie, wierzytelnościach z tytułu odszkodowania za uszkodzenie ciała lub wywołanie rozstroju zdrowia, o ile nie wchodzi one do wspólności ustawowej, jak również wierzytelnościach z tytułu zadośćuczynienia za doznaną krzywdę oraz wierzytelności o wynagrodzenie za pracę lub z tytułu innej działalności zarobkowej każdego z małżonków.

Intercyza a dziedziczenie

Intercyza jest umową, która reguluje kwestie majątkowe między małżonkami. Jednak jej wpływ na dziedziczenie po śmierci jednej ze stron ma swoje ograniczenia. Intercyza nie wyłącza prawa do dziedziczenia ani nie ma wpływu na dziedziczenie majątku, który nie jest objęty jej postanowieniami. Oznacza to, że mimo zawarcia intercyzy, strony wciąż zachowują prawo do dziedziczenia po sobie. Umowa ta dotyczy głównie ustroju majątkowego w trakcie trwania małżeństwa oraz podziału majątku w przypadku rozwodu lub separacji. Jeśli zatem jedna ze stron zmarła, to jej dziedziczenie jest regulowane przepisami prawa spadkowego, a nie postanowieniami intercyzy.

W praktyce oznacza to, że majątek, który nie był objęty umową intercyzy, podlega pod zasady dziedziczenia określone w prawie spadkowym. Warto zaznaczyć, że dziedziczenie obejmuje nie tylko aktywa, ale również długi czy zobowiązania finansowe pozostawione przez osobę zmarłą.

Intercyza - koszty notarialne

Koszty związane z zawarciem intercyzy przed notariuszem mogą różnić się w zależności od okoliczności i wartości majątku objętego umową. W przypadku intercyzy przedślubnej, czyli

zawieranej przed zawarciem małżeństwa, koszty notarialne zazwyczaj wynoszą od 550 zł do 600 zł. Jest to ogólna orientacyjna cena, która może nieco się różnić w zależności od notariusza i regionu. Natomiast koszty związane z zawarciem intercyzy w trakcie trwania małżeństwa są zazwyczaj wyższe i zależą od wartości majątku, który zostanie objęty umową. Te koszty mogą wynieść kilka tysięcy złotych, a ich dokładna wysokość jest ustalana indywidualnie z notariuszem. Warto zaznaczyć, że im większa wartość majątku, tym zazwyczaj wyższe są opłaty notarialne.

Jeśli chodzi o opłatę od pozwu o ustanowienie przymusowej rozdzielności majątkowej, która jest inną formą uregulowania stosunków majątkowych małżonków, wynosi ona zazwyczaj 200 zł. Warto zwrócić uwagę, że koszty notarialne mogą się różnić w zależności od indywidualnych warunków i zasad działania danej kancelarii notarialnej. Przed podjęciem decyzji o zawarciu intercyzy warto skonsultować się z notariuszem, który będzie w stanie dokładnie oszacować koszty związane z daną umową, uwzględniając wszystkie aspekty i indywidualne potrzeby stron.

Autor: Zofia Ignatiuk - Kuźma – Radca Prawny/Doradca Obywatelski/Mediator

10. Mediacja jako alternatywna forma rozwiązywania sporów

Wszelkie problemy życiowe i konflikty warto próbować rozwiązywać bez udziału sądu, gdyż nie zawsze wymaga to jego zaangażowania. Rozważenie skorzystania z alternatywnych metod rozwiązywania sporów, do których należą przede wszystkim: mediacja, koncyliacja, negocjacja oraz arbitraż zwany sądownictwem polubownym, zależy od wielu różnych czynników, takich jak np.: rodzaj rozwiązywanego problemu, osobowość stron sporu, bądź charakteru sytuacji. Alternatywne w stosunku do postępowania sądowego sposoby rozwiązywania sporów zwane są również metodami ADR (ang. Alternative Dispute Resolution).

Upowszechnianie polubownych metod rozwiązywania konfliktów i sporów jest mechanizmem wspierającym proces kształtowania postaw społeczeństwa obywatelskiego. Instytucja mediacji, to rodzaj zaufania, którym obdarza się jej uczestników poprzez umożliwienie im zarządzania własnym procesem, jakim jest spór. Rozpowszechnianie tych metod wymaga pogłębionej współpracy pomiędzy środowiskiem sędziów, mediatorów oraz Ministerstwem Sprawiedliwości. Sądy powinny również odgrywać istotną rolę w promowaniu kultury mediacji i polubownego rozwiązywania sporów w społeczeństwie. Podejmowane w sądach działania mające na celu jak najszerszą i aktywną promocję mediacji, skierowaną bezpośrednio do osób szukających pomocy w rozwiązaniu konfliktu, powinny wyraźnie wskazywać, że Państwo wspiera metody polubownego regulowania sporów cywilnych, co znacznie przyczyni się do odciążenia sądów.

Czym jest mediacja ?

Termin „mediacja” wywodzi się z języka greckiego (medos - pośredniczący, neutralny, nienależący do żadnej ze stron) i języka łacińskiego (mediatio - pośrednictwo). Mediacja to dobrowolny, poufny i niesformalizowany pozasądowy proces, w którym mediator - bezstronna i neutralna osoba trzecia - prowadzi rozmowy między stronami (uczestnikami) określonego sporu.

Cel mediacji

Głównym celem mediacji jest wypracowanie satysfakcjonującego dla obu stron rozwiązania sporu na drodze dobrowolnych i poufnych rozmów. Celem mediacji może też być zbliżenie stanowisk/porozumienie odnośnie części spornych kwestii, co może w przyszłości ułatwić rozwiązanie sporu w pozostałym zakresie.

Należy podkreślić, iż celem mediacji nie jest faworyzowanie którejkolwiek ze stron, lecz wypracowanie rozwiązania, które usatysfakcjonuje każdą ze stron. Mediacje są skuteczne, szybsze od procesów sądowych i generują niższe koszty. Istotne jest uwypuklenie, iż mediacje tworzą społeczną harmonię, budują pozytywne relacje międzyludzkie i redukują napięcia społeczne.

Niedopuszczalność mediacji

Mediacja nie jest dopuszczalna w sprawach m.in. o: stwierdzenie nabycia spadku i ubezwłasnowolnienie, sprawach o przyznanie, ograniczenie lub odebranie opieki nad dzieckiem, rozwód i separację, ustalenie pochodzenia dziecka. Mediacja nie jest także możliwa w postępowaniu nakazowym i upominawczym.

Przesłanki do rozpoczęcia mediacji

Strony mogą rozpocząć mediację, jeżeli:

- 1) powstał między nimi spór, a wcześniej została zawarta umowa o mediację lub –
- 2) jedna ze stron wystąpiła do mediatora z wnioskiem o mediację, a druga strona wyraziła na mediację zgodę lub –
- 3) zostaną skierowane do mediacji przez sąd.

Procedury mediacyjne

Umowa o mediację powinna określać przedmiot mediacji i osobę mediatora. We wniosku o mediację należy oznaczyć: strony, żądanie i okoliczności, które je uzasadniają, a także należy go podpisać i dołączyć spis załączników (w tym umowę o mediację, jeśli została zawarta). Sąd z własnej inicjatywy może skierować strony do mediacji wyłącznie jeden raz. Jeżeli nie przyniosła ona rezultatów, strony mogą samodzielnie zainicjować kolejną mediację przez wystąpienie z wnioskiem o jej przeprowadzenie.

Zasady mediacji

- 1) Wśród głównych zasad obowiązujących w mediacji, będących jednocześnie jej atutami, można wymienić:
- 2) 1. Akceptowalność - ta zasada dotyczy zarówno stron konfliktu, które muszą zgodnie zaakceptować osobę mediatora, jak i reguł dotyczących mediacji, które powinny być uzgodnione w początkowym etapie rozmowy pomiędzy mediatorem a stronami i również zaakceptowane.
- 3) 2. Bezstronność - oznacza, że strony w mediacji mają równe prawa, powinny być jednakowo traktowane i mediator nie może faworyzować żadnej z nich. Mediator powinien odmówić prowadzenia postępowania mediacyjnego, jeżeli któraś ze stron jest z nim spokrewniona lub zachodzą inne zależności między nimi. Z zasadą bezstronności wiąże się zasada bezinteresowności, a więc niemożności czerpania przez mediatora żadnych korzyści materialnych lub osobistych z tego, co jest przedmiotem mediacji.
- 4) 3. Dobrowolność - oznacza, że strony sporu nie mogą być zmuszane do mediacji oraz mogą ją przerwać w dowolnym momencie, mając przy tym możliwość wycofania się na każdym etapie postępowania mediacyjnego. Nie wolno stosować żadnych form nacisku ani wywierać jakiegokolwiek presji na żadną ze stron. Nie ma również obowiązku wypracowania porozumienia.
- 5) 4. Neutralność - mediator jest neutralny co do przedmiotu sporu i nie wolno mu narzucać swoich rozwiązań, nawet gdyby według niego były korzystniejsze dla stron lub ułatwiłyby rozwiązanie konfliktu. Mediator nie może też odrzucać propozycji przyjętych przez strony,

jeśli nie są sprzeczne z prawem bądź nie stanowią obejścia prawa. Zgodnie z tą zasadą, to strony muszą samodzielnie znaleźć właściwe i satysfakcjonujące dla siebie rozwiązanie konfliktu.

- 6) 5. Dyskrecja - o fakcie prowadzenia mediacji wie niewielki krąg osób. Jest to szczególnie istotne w stosunkach handlowych, gdyż informacje o prowadzonych sporach sądowych często źle wpływają na wizerunek przedsiębiorcy,
- 7) 6. Skuteczność - ugoda zawarta przed mediatorem (zatwierdzona przez sąd) ma moc równą ugodzie zawartej przed sądem, która z kolei stanowi tytuł wykonawczy uprawniający do prowadzenia egzekucji, ponadto przerywa bieg terminów przedawnienia.
- 8) 7. Poufność - mediator zobowiązany jest do zachowania w tajemnicy wszelkich faktów, o których dowiedział się w związku z prowadzeniem mediacji, zarówno wobec osób trzecich, jak i wobec każdej ze stron mediacji, chyba że strony zwolnią go z tego obowiązku.

Ryzyko związane z mediacją

Jako wady mediacji wymienia się:

- 1) Brak gwarancji rozwiązania sporu: Mediacja nie zawsze prowadzi do porozumienia. Strony mogą nie osiągnąć wspólnego stanowiska, a konflikt pozostanie nierozwiązany.
- 2) Nierówny wpływ stron: W mediacji nie zawsze obie strony mają równą siłę negocjacyjną. Silniejsza strona może wywierać presję na słabszą stronę, co może wpłynąć na wynik mediacji.
- 3) Brak przymusu: Mediacja jest dobrowolna, więc nie ma przymusu jej przeprowadzenia. Jeśli jedna ze stron nie chce uczestniczyć, proces może się zakończyć niepowodzeniem i pozostanie droga sądowa.
- 4) Brak formalności: Dla niektórych osób brak formalności może być wadą. Sądowe postępowanie arbitrażowe jest bardziej uregulowane i formalne.
- 5) Brak precedensu: Decyzje podejmowane w mediacji nie tworzą precedensów prawnych, co oznacza, że nie można ich wykorzystać jako wzoru w innych sprawach. Ugoda ma wpływ jedynie na strony a nie na ogół tego typu spraw jak może się zdarzyć przy wyrokach sądowych w przypadku rozpoznawania podobnych spraw.
- 6) Ograniczona rola mediatora: Mediator nie ma uprawnień do wydawania orzeczeń ani nakładania sankcji. Jego rola polega na prowadzeniu rozmów i wspieraniu stron. Mediator nie może przymusić stron do zawarcia ugody.
- 7) Nieodpowiednie w niektórych przypadkach: W niektórych sytuacjach, takich jak przemoc domowa czy przestępstwa, mediacja może być niewłaściwym narzędziem ale tutaj zapewne szeroko wypowie się koleżanka.

Mediator i jego rola w rozwiązaniu sporu

Mediacja jest prowadzona przez mediatora z udziałem stron oraz ewentualnie ich pełnomocników, przy czym należy wskazać, że zdarzają się mediacje, w których pełnomocnik uczestniczy zamiast strony.

Mediator jest osobą kompetentną i fachową, posiadającą umiejętności prowadzenia mediacji w sprawach cywilnych. Mediator pomaga stronom określić sporne zagadnienia oraz wypracować satysfakcjonujące obie strony rozwiązanie. Strony w umowie o mediację mogą wskazać konkretnego

mediatora lub sposób jego wyboru. Jeżeli strony do mediacji kieruje sąd, to on wskaże mediatora (z listy stałych mediatorów). Strony mogą jednak wybrać inną osobę. Mediator tylko z ważnych powodów może odmówić prowadzenia mediacji między stronami, które się do niego zgłoszą, bądź zostaną skierowane przez sąd. Mediator dba o równe traktowanie stron. Powinien czuwać nad tym, aby strony traktowały się nawzajem z szacunkiem i godnością. W przypadku wątpliwości co do bezstronności można zwrócić się o jego zmianę. Listy stałych mediatorów prowadzą organizacje pozarządowe w zakresie swoich zadań statutowych oraz uczelnie, mogą one także tworzyć ośrodki mediacyjne. Listy zawierające nazwiska mediatorów znajdują się w każdym sądzie okręgowym. Mediator pomagając stronom w rozmowie na temat sporu i w wypracowaniu przez nie rozwiązania powinien zachować bezstronność, i być neutralnym. Co ważne, mediator jest zobowiązany zachować w tajemnicy wszystko, o czym dowiedział się podczas prowadzenia mediacji; nie może być przesłuchany jako świadek w sprawie, w której prowadził mediację, chyba że strony zwolnią go z obowiązku zachowania tajemnicy; może - będąc upoważniony przez sąd na wniosek stron - zapoznać się z aktami sprawy.

Przebieg mediacji

Mediację można przeprowadzić poprzez osobiste spotkania z mediatorem albo w formie zdalnej. W przypadku formy zdalnej proces z oczywistych względów się wydłuża z uwagi na konieczność złożenia podpisów pod ew. ugodą. Mediator niezwłocznie kontaktuje się ze stronami w celu ustalenia dogodnego terminu i miejsca posiedzenia mediacyjnego (nie może to być budynek sądu, siedziba albo mieszkanie stron)

Posiedzenie mediacyjne nie musi się odbyć, jeśli strony lub jedna z nich tego nie chce, wówczas mediator spotka się kolejno, indywidualnie z każdą ze stron i będzie pośredniczył w rozmowie między nimi. Niektórzy mediatorzy również mają praktykę aby najpierw spotkać się indywidualnie ze stronami aby zapoznać się z ich stanowiskami a następnie w pełnym gronie.

Z przebiegu mediacji mediator sporządza protokół. Jeżeli strony zawarły ugodę, zostanie ona wpisana do protokołu lub do niego dołączona. Mediator niezwłocznie po zakończeniu mediacji przekazuje protokół do właściwego sądu oraz doręcza jego odpis stronom. Spotkań może być jedno albo więcej, w zależności od potrzeb.

Uгода mediacyjna

Uгода to umowa zawarta między stronami sporu (konfliktu), w której określone są wzajemne prawa i obowiązki stron. W ugodzie można określić przykładowo:

- 1) w jakim terminie zostanie spłacony dług;
- 2) jaka będzie wysokość rat czy też odsetek;
- 3) sposób podziału rzeczy, która wcześniej była współwłasnością stron;
- 4) zasady ponoszenia kosztów postępowania sądowego (w tym koszty mediacji).

Należy pamiętać, że treść ugody muszą zaakceptować obie strony. Strony nie mają obowiązku zawierania ugody podczas mediacji. Jeżeli nie dojdzie do zawarcia ugody, nie są związane propozycjami wzajemnych ustępstw, czy oświadczeniami składanymi przed mediatorem i nie mogą

się na nie powoływać przed sądem. Strony mogą nadal dochodzić swoich praw w postępowaniu sądowym.

Po zawarciu ugody jest ona dołączana do protokołu mediacji. Mediator informuje strony, że przez podpisanie ugody wyrażają zgodę na wystąpienie do sądu z wnioskiem o jej zatwierdzenie. W przypadku mediacji pozasądowych, każda ze stron może wystąpić do sądu z wnioskiem o jej zatwierdzenie. W przypadku mediacji ze skierowania sądu, mediator przekazuje protokół wraz z ugodą do właściwego sądu oraz doręcza stronom odpis protokołu. Sąd niezwłocznie przeprowadza postępowanie, co do zatwierdzenia lub nadania klauzuli wykonalności dla ugody zawartej przed mediatorem. Sąd odmówi zatwierdzenia ugody lub nadania jej klauzuli wykonalności w całości lub w części, gdy uгода jest:

- 1) sprzeczna z prawem lub zasadami współżycia społecznego;
- 2) zmierza do obejścia prawa;
- 3) niezrozumiała lub zawiera sprzeczności;
- 4) sprzeczna ze słusznym interesem pracownika.

Uгода zawarta przed mediatorem, którą sąd zatwierdził przez nadanie jej klauzuli wykonalności, jest tytułem wykonawczym w rozumieniu przepisów o egzekucji.

Autor: Zofia Ignatiuk - Kuźma – Radca Prawny/Doradca Obywatelski/Mediator

11. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji i Rada Mediów Narodowych – opis instytucji

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji jest organem konstytucyjnym stojącym na straży wolności słowa, prawa do informacji oraz interesu publicznego w radiofonii i telewizji.

Uznawana powinna być więc za instytucjonalną gwarancję realizacji podstawowych praw i wolności każdego obywatela naszego kraju. Stoi przy tym na trzech wspomnianych już, równorzędnych filarach, a więc:

- Wolności słowa – czyli wolności do wyrażania poglądów;
- Prawa do informacji – czyli prawa do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne, a także (choć nie wszyscy konstytucjoniści do tego prawa podchodzą tak szeroko) wolności pozyskiwania wszelkich informacji;
- Ochrony interesu publicznego – a więc staniu na straży wartości ważnych i wspólnych dla całego społeczeństwa (w tym między innymi zapewnieniu rzetelnego relacjonowania najważniejszych procesów demokratycznych w naszym kraju, takich jak na przykład kampanie wyborcze).

W latach 1951–1993 instytucją zajmującą się kontrolą i organizacją pracy stacji radiowych i telewizyjnych na terytorium Polski był Komitet do spraw Radia i Telewizji „Polskie Radio i Telewizja”.

Cele i zadania KRRiT

Szczegółowe kompetencje KRRiT reguluje ustawa o radiofonii i telewizji. Zgodnie z jej art. 6 ust. 1 Krajowa Rada stoi na straży wolności słowa w radiu i telewizji, samodzielności nadawców i interesów odbiorców oraz zapewnia otwarty i pluralistyczny charakter radiofonii i telewizji.

Do zadań Krajowej Rady należą w szczególności:

1. projektowanie w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów kierunków polityki państwa w dziedzinie radiofonii i telewizji;
2. określanie, w granicach upoważnień ustawowych, warunków prowadzenia działalności przez nadawców;
3. podejmowanie, w zakresie przewidzianym ustawą, rozstrzygnięć w sprawach koncesji na rozpowszechnianie i rozprowadzanie programów;
4. uznawanie za nadawcę społecznego lub odbieranie tego przymiotu, na warunkach określonych ustawą;
5. sprawowanie w granicach określonych ustawą kontroli działalności nadawców;
6. organizowanie badań treści i odbioru programów radiowych i telewizyjnych;
7. ustalanie wysokości opłat za udzielenie koncesji, wpis do rejestru oraz wysokości opłat abonamentowych na zasadach określonych w ustawie z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych;

8. opiniowanie projektów aktów ustawodawczych oraz umów międzynarodowych dotyczących radiofonii i telewizji;
9. inicjowanie postępu naukowo – technicznego i kształcenia kadr w dziedzinie radiofonii i telewizji;
10. organizowanie i inicjowanie współpracy z zagranicą w dziedzinie radiofonii i telewizji;
11. współpraca z właściwymi organizacjami i instytucjami w zakresie ochrony praw autorskich, praw wykonawców, praw producentów oraz nadawców programów radiowych i telewizyjnych.

Skład KRRiT

Skład Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w całości powoływany jest przez Sejm, Senat oraz Prezydenta Polski, natomiast organ ten jest całkowicie niezależny i niepodporządkowany żadnym innym instytucjom państwowym.

Siedziba KRRiT

Siedziba i Biuro KRRiT znajdują się na skwerze kard. S. Wyszyńskiego 9, a Wydział Abonamentu RTV przy ul. Sobieskiego 101 w Warszawie.

Budżet KRRiT

Wydatki i dochody Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji są realizowane w części 09 budżetu państwa.

Rada Mediów Narodowych

Rada Mediów Narodowych (RMN) jest organem kolegialnym. Jej głównym zadaniem jest powoływanie oraz odwoływanie zarządów oraz rad nadzorczych mediów narodowych (publicznych). Mówimy zatem o spółkach: Telewizja Polska, Polskie Radio oraz Polska Agencja Prasowa. Wśród ustawowych zadań rady znajdujemy także funkcję doradczą w zarządzaniu mediami. Rada Mediów Narodowych liczy pięciu członków. To oznacza, że by odwołać prezesa, którejkolwiek z wymienionych spółek, wystarczą trzy głosy członków RMN.

Skład RMN

Członkowie Rady Mediów Narodowych są wybierani według określonego w ustawie klucza. Trzy osoby są powoływane przez posłów na Sejm. Dwie kolejne powołuje Prezydent RP spośród kandydatów wskazanych przez największe kluby opozycyjne. Podstawowym wymogiem jest wiedza i doświadczenia „w sprawach związanych z zadaniami i działaniem mediów. Kadencja jednego członka rady została określona na sześć lat.

Autor: Zofia Ignatiuk - Kuźma – Radca Prawny/Doradca Obywatelski/Mediator

12. Groźby karalne

Groźby karalne - termin dość często używany, lecz nie do końca prawidłowo rozumiany przez społeczeństwo. Potoczne używanie tego sformułowania nieco umniejsza jego znaczeniu i konsekwencji, jakie może ze sobą nieść. Z groźbami karalnymi możemy mieć do czynienia zarówno w szkole, Internecie, jak i miejscu pracy i mogą one przybierać różną formę. Dlatego też trzeba zważać na wypowiedzane słowa czy napisane wiadomości.

Groźba to zapowiedź wyrządzenia komuś przykrości, czy też spowodowania mu jakiejś dolegliwości. Ma za zadanie zastraszyć i wprowadzić odbiorcę w dyskomfort psychiczny, a nawet powiedziałabym, że wręcz oddziaływać psychicznie na daną osobę, aby odczuwała ona ryzyko spełnienia tych słów. Należy jednak zważyć, że Kodeks karny nie penalizuje groźb każdego rodzaju.

Groźba na gruncie kodeksu karnego

Groźba karalna to przestępstwo opisane w art. 190 kodeksu karnego. Zgodnie z brzmieniem przepisu odpowiedzialności karnej podlega ten, kto grozi innej osobie popełnieniem przestępstwa na jej szkodę lub szkodę osoby najbliższej, jeżeli groźba wzbudza w zagrożonym uzasadnioną obawę, że będzie spełniona. Odpowiedzialności karnej nie będzie podlegał więc ten, kto grozi innej osobie popełnieniem wykroczenia.

Groźba karalna może dotyczyć działania na szkodę pokrzywdzonego lub też osoby dla niego najbliższej. Dodatkowo należy zaznaczyć, że sprawcą przestępstwa którego zapowiedź wyartykułowana jest w treści groźby nie musi być sam groźący, lecz może być to też inna osoba lub grupa ludzi. Musi jedynie zachodzić prawdopodobieństwo, że osoba kierująca groźbą może mieć faktyczny wpływ na zachowanie innych osób.

Groźba jest oddziaływaniem na psychikę drugiej osoby przez przedstawienie zagrożonemu zła, które go spotka ze strony groźącego albo innej osoby, na której zachowanie groźący ma wpływ. Najczęściej zło to ma spotkać zagrożonego w wypadku niepoddania się woli groźącego. Możliwa jest jednak groźba, której celem nie jest podporządkowanie woli zagrożonego woli sprawcy, lecz jedynie wywołanie u sprawcy stanu obawy przed spełnieniem groźby (tak: wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 30 stycznia 2001 r., II AKa 8/2001, OSA 2001, z. 12, poz. 88).

Co może stanowić groźbę

Groźba może być zakomunikowana nie tylko za pomocą słowa, ale również pisma, w tym SMS-em, e-mailem, listownie, telegraficznie itp., czy też za pomocą rysunku, kolażu lub fotomontażu. Wyrażając groźbę, sprawca może także posłużyć się różnego rodzaju przedmiotami, np. nożem (przystawiając go sobie do gardła i pokazując pokrzywdzonemu jaki zrobi z nim użytek), a nawet tak nietypowymi jak samochód, np. poprzez nagłe podjeżdżanie ze zwiększonymi obrotami silnika, jako zapowiedź uszkodzenia ciała.

Od pojęcia groźby karalnej należy odróżnić takie terminy, jak pogroźka, ostrzeżenie, groźba dla żartu oraz groźba bezprawna. Przyjmuje się, że pogroźka zachodzi wówczas, gdy zapowiedź spowodowania dolegliwości jest tak niejasna i ogólnikowa, że nie można ustalić, czy chodzi o przestępstwo, bądź nie można ustalić na czyją szkodę ma zostać ono popełnione.

Znaczenie zwrotu „popełnienie przestępstwa”

Występek z art. 190 § 1 kk (groźba karalna) realizuje się poprzez grożenie innej osobie popełnieniem przestępstwa. Przestępstwem jest natomiast czyn zabroniony pod groźbą kary jako zbrodnia albo występki, przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia, bezprawny, zawiniony i społecznie szkodliwy w stopniu wyższym niż znikomy.

Nie można uznać za groźbę karalną w rozumieniu przepisu art. 190 § 1 kk, groźby popełnienia wykroczenia lub innego naruszenia prawa (podobnie: Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie w wyroku z dnia 3 grudnia 2014 r., sygn. akt IV K 680/11). Oznacza to, że nie wypełnia znamion tego przestępstwa grożenie innej osobie popełnieniem wykroczenia lub innym naruszeniem prawa, choćby dotkliwym dla pokrzywdzonego (np. zerwaniem umowy, wydziedziczeniem itp.) (tak: wyrok Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 28 grudnia 2015 r., sygn. akt VII K 813/14).

Uzasadniona obawa

Dla bytu przestępstwa z art. 190 K.k. istotne jest subiektywne odczucie zagrożonego. Do jego znamion należy wzbudzenie w zagrożonym uzasadnionej obawy, że zapowiedź przestępczego działania zostanie spełniona. Prawnie relewantne jest obecnie nie tyle ustalenie, czy rzeczywiście istniało prawdopodobieństwo spełnienia groźby, co ustalenie, że groźba ta wzbudzała w pokrzywdzonym uzasadnioną obawę tego, że będzie spełniona. Obawa taka może istnieć także wówczas, gdy nie istnieje obiektywne niebezpieczeństwo realizacji groźby (np. w przypadku grożenia atrapą broni palnej).

Obawa musi być uzasadniona, czyli inaczej obiektywna. Pokrzywdzony nie może powoływać się na swoją ponad przeciętną wrażliwość, lękliwość czy łatwowierność. Sąd lub prokurator rozpatrujący zachowanie sprawcy będą brać pod uwagę, czy mogło ono wywołać uczucie strachu lub zagrożenia u przeciętnej osoby, występującej w określonych okolicznościach.

Co ważne bez znaczenia jest to, czy sprawca mógł rzeczywiście swoją groźbę spełnić, albowiem liczy się jedynie przekonanie (uzasadnione) pokrzywdzonego co do możliwości realizacji tej groźby. Sprawca broniąc się powinien zatem stawiać szczególny nacisk na to, że pokrzywdzony zdawał sobie sprawę z tego (miał wiedzę), że groźba nie jest realna.

Przestępstwo groźby karalnej może być popełnione wyłącznie umyślnie. Oskarżenie będzie zatem musiało wykazać, że sprawca miał uzasadniony powód (motyw), żeby grozić pokrzywdzonemu. Należy mieć jednak na uwadze, że zamiar ma dotyczyć wyartykułowania groźby, a nie jej spełnienia.

Groźba karalna, a odpowiedzialność karna

Zgodnie z art. 190 kk groźba karalna zagrożona jest karą grzywny, ograniczenia wolności lub pozbawienia wolności do lat dwóch. Oznacza to, że może tu znaleźć zastosowanie instytucja warunkowego umorzenia postępowania, a kara pozbawienia wolności może zostać orzeczona z warunkowym jej zawieszeniem.

Przestępstwo groźby karalnej ścigane jest na wniosek pokrzywdzonego, co oznacza, że organy ścigania bez inicjatywy osoby zagrożonej nie będą podejmować żadnych czynności w związku z podjęciem lub prowadzeniem postępowania.

Osoba pokrzywdzona przestępstwem groźby karalnej

Przedmiotem czynności wykonawczej przestępstwa groźby karalnej może być każdy człowiek zdolny do zrozumienia treści groźby i do odczuwania obawy (tak: wyrok Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 18 grudnia 2017 r., sygn. akt II K 1164/17).

Różnica pomiędzy groźbą karalną a groźbą bezprawną

Groźbą bezprawną jest zarówno groźba, o której mowa w art. 190 kk (groźba karalna), jak i groźba spowodowania postępowania karnego lub rozgłoszenia wiadomości uwłaczającej czci zagrożonego lub jego osoby najbliższej.

Nie stanowi groźby zapowiedź spowodowania postępowania karnego, jeżeli ma ona jedynie na celu ochronę prawa naruszonego przestępstwem (art. 115 § 12 k.k.) (tak: wyrok Sądu Rejonowego w Lubaniu z dnia 19 września 2014 r., Sygn. akt IIK 679/13).

Czas wystąpienia obaw ofiary przy groźbie karalnej

Ustawowy opis czynu z art. 190 §1 kk (przestępstwa skutkowego) nie zawiera warunku równoczesności działania sprawcy i wystąpienia obawy po stronie osoby zagrożonej (tak m.in. wyrok Sądu Najwyższego z 10 września 2009 r., sygn. akt V KK 107/09, OSNwSK 2009/1/1863 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z 1 lutego 2007 r., sygn. akt II KK 141/06, Prok. i Pr.-wkł. 2007/6/10).

Jak podkreśla Sąd Najwyższy z jednej strony, art. 190 nie zawiera wymogu współczesności obawy do wypowiedzianych gróźb (tak: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 września 2009 r., sygn. akt V KK 107/09, OSNwSK 2009, nr 1, poz. 1863); z drugiej zaś nie jest konieczne, by obawa spełnienia groźby karalnej towarzyszyła pokrzywdzonemu przez dalsze lata jego życia. Obawa w pokrzywdzonym spełnienia groźby może bowiem po pewnym okresie czasu minąć i najczęściej też tak się dzieje (tak: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 września 2009 r., sygn. akt V KK 107/09, OSNwSK 2009, nr 1, poz. 1863).

Powyższe w żadnym razie nie będzie przekreślało zrealizowania wszystkich znamion występkę z art. 190 § 1 k.k., który nie określa przecież długości okresu występowania u pokrzywdzonego poczucia zagrożenia. Sąd Rejonowy Gdańsk-Południe w Gdańsku w wyroku z dnia

4 kwietnia 2017 r. sygn. akt X K 971/16 uznał, iż nawet w sytuacji, gdy pokrzywdzony jedynie w chwili zdarzenia i bezpośrednio po nim czuł się zagrożony słowami oskarżonego, jest to wystarczające by przypisać oskarżonemu sprawstwo zarzucanego mu występk.

Zamiar zrealizowania groźby a być przestępstwa

Nie jest konieczne, aby grożący miał w rzeczywistości zamiar zrealizowania groźby. Wystarczy, że treść groźby zostaje przekazana zagrożonemu. Jest to bowiem przestępstwo przeciwko wolności, a nie przeciwko dobrom, które narusza przestępstwo będące treścią groźby (tak: K. Daszkiewicz-Paluszyńska, Groźba w polskim prawie karnym, Warszawa 1958, s. 74, a także wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 30 stycznia 2001 r., II AKa 8/2001, OSA 2001, z. 12, poz. 88).

Elementy wskazujące na rzeczywistą obawę pokrzywdzonego przed spełnieniem groźby karalnej

Okoliczności podnoszone w orzecznictwie, które dowodzić mogą, iż obawa pokrzywdzonego przed spełnieniem groźby jest rzeczywista to m.in.:

- Kryminalna przeszłość sprawcy;
- Częste przebywanie pokrzywdzonego, z racji wykonywanego zawodu, w miejscu, gdzie mógłby łatwo stać się przedmiotem ataku ze strony oskarżonego (np. samodzielne przebywanie w lesie z racji bycia leśniczym)

(tak: wyrok Sądu Rejonowego w Kielcach z dnia 16 maja 2016 r., Sygn. akt II K 455/16).

- Istnienie długotrwałego konfliktu pomiędzy sprawcą i pokrzywdzonym;
- Wulgarne i agresywne zachowanie sprawcy znajdującego się pod wpływem alkoholu;
- Kontynuowanie agresywnego zachowania sprawcy przy interweniujących policjantach;

(tak: wyrok Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 18 grudnia 2017 r., Sygn. akt II K 1164/17) .

- Dopuszczenie się groźby w miejscu zamieszkania pokrzywdzonych;
- Okoliczność, że pokrzywdzona niezwłocznie po zdarzeniu zatelefonowała do swej matki, a następnie na Policję z prośbą o interwencję funkcjonariuszy;
- Młody wiek pokrzywdzonej, który sprawiał, że była ona bardziej podatna na strach przed oskarżonym;

(tak: wyrok Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie z dnia 12 stycznia 2017 r., Sygn. akt IV K 444/15) .

- Fakt, że oskarżony jest starszy i silniejszy od każdego z pokrzywdzonych, tak więc już sama przewaga fizyczna po jego stronie powodowała, iż możliwość użycia przemocy mogła jawić się jako realna

(tak: Sąd Rejonowy w Tczewie w wyroku z dnia 5 grudnia 2016 r., Sygn. akt II K 441/16).

- Posiadanie wiedzy, że sprawca leczył się on psychiatrycznie – a stąd mniemanie o nieobliczalności zachowania sprawcy;
- Wypowiadanie gróźb przez sprawcę z równoczesnym wzmacnianiem ich prezentowaną postawą, a to ruchem w kierunku pokrzywdzonych, czy też wymachiwaniem pałąką i rurką;

(tak: tak: Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej w wyroku z dnia 21 sierpnia 2014 r., Sygn. akt VII K 696/13).

- W przypadku wyrażenia gróźb przez mężczyznę wobec kobiety, kobieta jako osoba fizycznie słabsza, mogła odczuwać lęk i strach przed oskarżonym;

(tak: wyrok Sądu Rejonowego w Lubaniu z dnia 19 września 2014 r., Sygn. akt II K 679/13).

Jak udowodnić groźby karalne?

Udowodnienie groźby karalnej rozpoczyna się od weryfikacji faktu, czy skierowana w naszą stronę bądź stronę naszych najbliższych groźba wzbudza uzasadnioną obawę spełnienia czynu. Należy pamiętać, że groźba nie musi być wyłącznie w formie słownej zapowiedzi dokonania danego czynu. Może być wyrażana nawet jako gesty (ważne by jasno z nich wynikało, że zagrożenie popełnienia przestępstwa jest realne).

Warty uwagi jest też fakt, że stroną w tego typu postępowaniach nie może być osoba prawna - nie odczuwa ona obaw czy lęków - może nią być natomiast osoba fizyczna reprezentująca osobę prawną. W myśl przepisów osoba prawna jest bowiem traktowana jako instytucja/firma.

Czy jest możliwe przedawnienie groźby karalnej?

Groźba karalna, wedle Kodeksu Karnego, ulega przedawnieniu po 5 latach od popełnienia czynu. W przypadku podjęcia postępowania karnego przez organy ścigania, okres ten zostaje wydłużony o dodatkowe 10 lat. Warto więc zgłaszać popełnienie przestępstwa z tytułu gróźb karalnych, zanim ulegną przedawnieniu. Groźby karalne są bowiem bardzo często lekceważone i niezgłaszane, przez co sprawcy nie ponoszą żadnych konsekwencji.

Groźba karalna w orzecznictwie (przykłady)

Przykłady z orzecznictwa:

- 1) wyrok Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe w Gdańsku z dnia 28 marca 2017 r., sygn. akt X K 514/15: „Sąd stwierdził, że zgodnie ze stanowiskiem orzecznictwa, zwroty typu „ja ci pokażę jeszcze”, „zniszczę cię”, czy „nie dam ci żyć”, jakich miała używać oskarżona względem pokrzywdzonej, są na tyle ogólne, że trudno się w nich dopatrywać groźby popełnienia przestępstwa, a tym bardziej groźby pozbawienia życia. Słowa te wyrażają groźbę niedookreśloną, nie odnoszącą się do konkretnego zamiaru. Upatrywanie w nich groźby pozbawienia życia byłoby zatem niedopuszczalnym domniemaniem przeciw oskarżonemu”.
- 2) wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 15 października 2008 r., sygn. akt II AKa 140/08: „Słów „znajdę cię” z pewnością nie można rozumieć jako groźby pozbawienia życia. Słowa te wyrażają groźbę niedookreśloną, nie wyrażającą niczego konkretnego”.
- 3) wyrok Sądu Rejonowego w Środzie Śląskiej z dnia 17 grudnia 2013 r., sygn. akt II K 84/13: „Wypowiedzi takie jak „pilnuj lepiej swoich bachorów”, „wstaw sobie kraty w oknach domu”, „wsadzę cię szybko do więzienia”, „ja ci pokażę, załatwię cię”, czy „zrzucę cię ze stołka” nie wyrażają nic konkretnego, stanowią groźbę niedookreśloną i można je ocenić wyłącznie jako niepokojenie, co implikuje przyjęcie kwalifikacji z art. 107 Kodeksu wykroczeń. Użycie powyższych sformułowań zmierzało niewątpliwie do dokuczenia pokrzywdzonej, a zachowanie oskarżonego miało charakter złośliwy”.
- 4) wyrok Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe w Gdańsku, z dnia 16 maja 2018 r., sygn. akt X K 72/18: „(...) Należy stwierdzić, że słów „dopadnę cię” użytych przez P. W. nie sposób uznać za groźbę popełnienia jakiegokolwiek przestępstwa. Definicja słownikowa tego wyrażenia w ogóle nie wskazuje na to, by oznaczało ono złe, przestępne zamiary; według Słownika języka polskiego PWN „dopaść” to w podstawowym znaczeniu «szybkim biegiem, ruchem zbliżyć się do kogoś lub czegoś», a w znaczeniu potocznym «schwytać coś lub kogoś, dotrzeć

do tego, kogo długo, usilnie się szukało». To drugie znaczenie słownikowe jest zatem zbliżone do tego, na które powoływał się oskarżony, gdy argumentował, że miał na myśli ujawnienie tożsamości, dotarcie do osoby, która doradza jego żonie”.

Autor: Zofia Ignatiuk - Kuźma – Radca Prawny/Doradca Obywatelski/Mediator